

MILJØGODKENDELSE

Svinebruget Hedevej 71,
9430 Vadum

Godkendelsesdato / offentliggørelse: 14. juni 2011

JAMMERBUGT
KOMMUNE

Registreringsblad

Titel	Miljøgodkendelse af svinebruget Hedevej 71
Dato	14.6.2011
CVR nr.:	29274487
Matr. nr. og ejerlav:	2 f Nørhalne by, Biersted
Adresse:	Hedevej 71, 9430 Vadum
Virksomheds ejer:	Kasper Greve Hartmann, Hedevej 71, 9430 Vadum
Ansøger:	Kasper Greve Hartmann, Hedevej 71, 9430 Vadum
Tilsynsmyndighed:	Jammerbugt Kommune
Udarbejdet af:	Bettina Brøndum Andersen
Kontrolleret af:	Mariane Eduardsen

Ikke teknisk resumé

Kasper Greve Hartmann har ansøgt om miljøgodkendelse (§ 12) af svinebedriften beliggende på adressen Hedevej 71, 9430 Vadum, matr. nr. 2 f, Nørhalne by, Biersted. Ejendommen ligger ca. 1,1 km sydøst for Nørhalne by i Jammerbugt Kommune.

Der er den 29. januar 2008 givet en § 11 miljøgodkendelse på udvidelse af søer, smågrise og etablering af slagtesvineproduktion til i alt 264,96 DE. I den forbindelse er der blevet opført en kombineret lade og drægtighedsstald, samt en kombineret fare og svinestald, samt 2 overdækkede gyllebeholdere på ejendommen.

Der søges nu om en § 12 godkendelse, hvor so- og smågriseproduktionen udvides, således, at den samlede produktion på adressen Hedevej 71, 9430 Vadum bliver på i alt 318,27 DE. Der er tale om produktionsfremgang i eksisterende bygninger, og der skal således ikke bygges nyt i forbindelse med projektet.

Det generelle krav om 25 % reduktion af NH₃ fordampningen er opfyldt ved at de eksisterende gyllebeholdere er forsynet med overdækning i form af teltdug, desuden tilsættes benzoesyre til foderet. Der er der etableret gyllekøling i løbe-drægtighedsstalden, som ligeledes reducere ammoniakfordampningen. Varmen bruges til opvarmning ved

smågrisene og er således en medvirkende årsag til at produktionen lever op til kravet om anvendelsen af den bedst tilgængelige teknik (BAT). Ejendommen ligger udenfor både bufferzone I og II. Ligeledes er der ikke problemer med lugtgener i forhold til enkeltbeboelse, samlet bebyggelse eller byzone. Tre forpagtede arealer ligger i grundvandsområde og ændret sædskifte på markerne sikrer, at der ikke sker nogen merudledning af nitrat til grundvandet. Der er ingen udbringningsarealer i fosforfølsomt opland der afvander til Natura2000 område

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Jammerbugt Kommune hermed miljøgodkendelse efter § 12 til drift af ovennævnte landbrugsejendom på de vilkår der er beskrevet i denne miljøgodkendelse. Godkendelsen er meddelt i medfør af Lov om Miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lov nr. 1572 af 20. december 2006).

Indholdsfortegnelse:

Ikke teknisk resumé	2
Forord	6
<i>Sagens bilag</i>	6
<i>Sagsforløb</i>	6
<i>Andre tilladelser</i>	6
<i>Offentliggørelse</i>	6
<i>Lovgrundlag</i>	6
<i>Meddelelse om godkendelse</i>	6
Offentlighed	7
Klagevejledning og offentliggørelse	7
Generelle Forhold	9
Drift og indretning.....	9
Information og ændringer på virksomheden.....	9
Gyldighed.....	9
Retsbeskyttelse.....	9
Revurdering.....	9
Ophør.....	9
Landskabsinteresser	10
Husdyrholdet, staldanlæg og drift	10
Fodring.....	10
Energi og vandforbrug.....	10
Spildevand herunder regnvand.....	10
Affald.....	10
Råvarer og hjælpestoffer.....	11
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	11
Gødningsproduktion og -håndtering	11
Flydende husdyrgødning.....	11
Gyllekøling.....	11
Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg	12
Lugt.....	12
Transport.....	12
Støj fra anlægget og maskiner.....	12
Skadedyr.....	12
Lys.....	13
Udbringningsarealer.....	13
Påvirkninger af søer og vandløb.....	13
Kvælstof og fosfor til overfladevand.....	13
Egenkontrol og dokumentation	13
Beskrivelse og vurdering af det ansøgte	14
Generelle forhold.....	14
Indretning og drift.....	15
Ophør af husdyrbruget.....	19
Dyrehold og husdyrgødning.....	20
Transporter.....	22
Lugt, lys og støv.....	23
Resultat af lugtberegning.....	23

Affald	25
Støj.....	26
Skadedyr.....	27
Spildevand.....	27
Uheld og driftsforstyrrelser.....	28
Udspretningsarealer.....	28
Vurdering Ålborg Kommune - Husdyrbrugets arealer.....	29
Vurdering i forhold til overfladevand i Jammerbugt Kommune.....	30
Vurdering i forhold til grundvand i Jammerbugt Kommune.....	33
Vurdering i forhold til natur i Jammerbugt Kommune.....	33
BAT - Renere teknologi og ressourcebesparende tiltag.....	35
Alternativer og 0-alternativet	41
Jammerbugt Kommunes samlede vurdering	41
Bilag 1: Lokalisering.....	42
Bilag 2: oversigtskort visende placering af ejendommens bygninger.....	43
Bilag 3: Transportveje	44
Bilag 4: Arealoversigt - udspretningsarealer.	45
Bilag 5: Vurdering jf. Natura 2000-direktivet	46
Bilag 6: Bræmme kort Jammerbugt Kommune.....	55
Bilag 7: Naturbilag – Udbringningsarealer i Jammerbugt Kommune	56
Bilag 8: Konsekvensvurdering Ålborg Kommune	58
Bilag 9: Beredskabsplan	68

Forord

Kasper Hartmann har den 20.11.2009 ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af so- og smågriseproduktionen på bedriften beliggende på adressen Hedevej 71, 9430 Vadum.

Der ansøges om tilladelse til at etablere et dyrehold på 318,27 DE i svin.

Da det ansøgte husdyrhold overstiger 75 dyreenheder, er udvidelsen omfattet af reglerne for miljøgodkendelse.

Det ansøgte dyrehold består af 800 årssøer svarende til 186,04 DE, 400 slagtesvin (35-104 kg) svarende til 10,67 DE, 21.600 smågrise (7,2-35 kg) svarende til 121,56 DE.

Der er tale om produktionsfremgang i eksisterende bygninger, og der skal således ikke bygges nyt i forbindelse med projektet.

Sagens bilag

Følgende bilag er indgået i behandling af sagen:

Ansøgningsmateriale af den 20.11.2009, og version 6.

Sagsforløb

Jammerbugt Kommune har den 20.11.2009 modtaget en ansøgning via det elektroniske ansøgningssystem. Der afholdes møde den 1.2.2011 mellem ansøger og Jammerbugt Kommune.

Andre tilladelser

Eventuelle andre nødvendige tilladelser, herunder byggetilladelse, er ikke omfattet af denne miljøgodkendelse. Nybyggeri og ændring af eksisterende stalde kræver en særskilt byggetilladelse.

Byggeriet kan igangsættes, når denne afgørelse er modtaget og eventuelle

øvrige nødvendige tilladelser til byggeriet er indhentet. Byggeriet sker dog for egen risiko, hvis Miljøklagenævnet senere skulle omgøre kommunens afgørelse.

Offentliggørelse

Jammerbugt Kommunes afgørelse vil blive offentliggjort i lokalavisen den 14.6.2011

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet og godkendelsen er udarbejdet i henhold til Lov om miljøgodkendelser m.v. af husdyrbrug (lov nr. 1572 af 20. december 2006)

Meddelelse om godkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Jammerbugt Kommune hermed miljøgodkendelse til etablering/udvidelse/ændring og drift af ovennævnte landbrugsejendom med mere end 75 DE på følgende vilkår. Godkendelsen er meddelt i medfør af lov om Miljøgodkendelser m.v. af husdyrbrug §12 (lov nr. 1572 af 20/12 2006).

Virksomheden må ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt på en sådan måde, at det indebærer forøget forurening, før udvidelse eller ændringen er godkendt af Jammerbugt Kommune.

Det skal endvidere bemærkes, at virksomheden er omfattet af Miljøbeskyttelseslovens §§ 41 og 42. Her kan tilsynsmyndigheden påbyde afhjælpende foranstaltninger, såfremt virksomhedens drift medfører væsentlig mere forurening, herunder affaldsfrembringelse, end nødvendigt ved anvendelse af den til enhver tid værende mindst forurenende teknologi eller bedst mulige rensning. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.

Offentlighed

Naboer og skønnede parter i sagen blev orienteret om ansøgningen den 7. september 2010 med en frist på 4 uger til at indsende bemærkninger (foroffentlighedsfase)

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 19.2.2011 udsendt i høring hos ansøger selv, ansøgers konsulent, naboer og skønnede parter. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger frem til og med den 2.3.2011. Der indkom bemærkninger til udkastet omkring forpagtnings- og aftalearealer. I den forbindelse er der sket en projektilpasning, og udkastet sendes den 20.4.2011 ud i fornyet høring, med nye høringsparter. Fristen til afgivelse af bemærkninger er på 6 uger frem til og med den 1.6.2011.

Der indkom ingen bemærkninger til udkastet til miljøgodkendelse:

Klagevejledning og offentliggørelse

Du kan påklage kommunens afgørelse indtil 4 uger efter offentliggørelsen jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kapitel 7. Afgørelsen kan påklages af dig eller enhver, der har væsentlig individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m.v. Klagen behandles af Miljøklagenævnet.

Klagen skal være skriftlig og indsendes til: Jammerbugt Kommune, Toftevej 43, 9440 Aabybro eller via e-mail: raadhus@jammerbugt.dk

Kommunen vil herefter videresende evt. klage til Miljøklagenævnet sammen med det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Fristen for at klage er senest ved kontortids ophør den 12.7.2011.

En klage har ikke opsættende virkning medmindre klagemyndigheden bestemmer andet. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal dog bemærkes, at Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en miljøgodkendelse, og en udnyttelse af en påklaget miljøgodkendelse sker for egen regning og risiko.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. Eventuel retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er bekendtgjort.

Bettina Brøndum Andersen
Team Miljø
Jammerbugt Kommune

Kopi af udkast til denne afgørelse er sendt til:

- **Ejer:** Kasper Greve Hartmann, Hedevej 71, 9430 Vadum
- **Naboer:**
- Carsten Christensen, Hedevej 59, 9430 Vadum, Jammerbugt
- Jørn Hauerslev Kristensen, Hedevej 78, 9430 Vadum, Vedr.: Hedevej 78 og Hedevej 44, Jammerbugt
- Jens Seerup, Hedevej 84, 9430 Vadum, Jammerbugt
- Kim Korsgaard Thomsen, Hedevej 60, 9430 Vadum, Jammerbugt
- Brian Andersen og Pia Sørensen, Hedevej 41, 9430 Vadum, Jammerbugt
- Rene og Mette Hegelund Foldager, Hedevej 50, 9430 Vadum, Jammerbugt
- Leif Woxen, Sulstedvej 8, 9430 Vadum, Jammerbugt
- Marianne Ørum, Hedevej 66, 9430 Vadum, Aalborg Kommune
- Jens Martin Daa Dietz, Hedevej 97, 9430 Vadum, Jammerbugt
- Hans Jørgen Kovstrup Munk, Hedevej 94, 9430 Vadum, Jammerbugt
- **Parter:**
- Jens B. Jensen, Egestedvej 8, 9430 Vadum
- Mandfred Johannes Bech, Øster Halne Hedevej 12, 9430 Vadum
- Jens Peter Pedersen, Hedetoften 35, 9430 Vadum
- Peter Klitgaard Larsen, Gammel Hvorupvej 120, 9400 Nørresundby
- Holger Klitgaard Larsen, Engvej 119, 9381 Sulsted
- Carsten Christensen, Hedevej 59, 9430 Vadum
- Henrik Munk, Bakmøllevej 220, 9430 Vadum

Kopi af denne afgørelse er sendt til :

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

- Ejer: Kasper Greve Hartmann, Hedevej 71, 9430 Vadum
- Miljøcenter Aalborg, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Ø – via e-mail: aal@nst.dk.
- Sundhedsstyrelsen: Embedslægeinstitutionen Nord, Nytorv 7, 2. Sal, 9000 Aalborg – via e-mail: nord@sst.dk.

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 Købehavn V – e-mail: mail@dkfisk.dk.
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Kirkedalsvej 4, Vedslet, 9732 Hovedgård – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk.
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V e-mail: ae@aeraadet.dk.
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K – e-mail: fbr@fbr.dk.

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- DN Jammerbugt– e-mail: jammerbugt@dn.dk
- Danmarks sportsfiskerforbund Miljøkoordinator: Per Sonnesen, Asgård 48, 9700 Brønderslev – e-mail: per.sonne@mail.tele.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – e-mail: dn@dn.dk.
- Danmarks Sportsfiskerforbund – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk.
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V – email: natur@dof.dk

Andre

- LandboNord, Erhvervsparken 1, 9700 Brønderslev, att. Mikael K. Pedersen, e-mail: mpe@landbonord.dk.

Generelle Forhold

Drift og indretning

1. Virksomheden skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøteknisk beskrivelse og med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.

Information og ændringer på virksomheden

2. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.
3. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer om de aktuelle planer for ændring / udvidelse kan ske inden for rammerne af denne godkendelse.
4. De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften
5. Sker der ændringer af udbringningsarealerne eller får de tilført yderligere husdyrgødning, skal dette vurderes/godkendes af Jammerbugt Kommune.

Gyldighed

6. Hvis det godkendte produktionsomfang ikke er opnået senest 14.6.2014, bortfalder dog den del, der ikke er udnyttet. D.v.s. at miljøgodkendelsen reduceres til det opnåede niveau.

Retsbeskyttelse

7. Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Retsbeskyttelsens udløber i 2019. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40 stk. 2.

Revurdering

8. Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10 år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2019.

Ophør

9. Ophører driften af det erhvervsmæssige dyrehold (dvs. < 3 DE) skal Jammerbugt Kommune underrettes og der skal indsendes en nedlukningsplan til Jammerbugt Kommune.
10. Ejer skal træffes de nødvendige foranstaltninger ved ophør af driften for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til en tilfredsstillende stand

Landskabsinteresser

11. Den skærmende beplantning omkring gyllebeholderne skal vedligeholdes.
12. Gyllebeholderne skal fjernes, når de ikke længere er i drift.

Husdyrholdet, staldanlæg og drift

Dyrehold

13. Ejendommen har tilladelse til et dyrehold på:

Dyretype	Antal	DE
Søer	800	186,0
Smågrise 7,2-35 kg	21.600	121,6
Slagtesvin (polte) 35-104 kg	400	10,7
I alt	-	318,3

14. Den samlede produktion må ikke overstige 318,3 DE på årsplan. Inden for de enkelte husdyrgrupper tillades afvigelser i DE på +/- 5 % på årsplan, så længe det maximale antal DE ikke overstiges.
15. Den godkendte produktion skal foretages jævnt fordelt over året.

Fodring

16. Foderblandinger til søerne skal være tilsat fytase i henhold til anbefalingerne.
17. I foderet til smågrisene, skal der tilsættes mindst 5 gram benzoesyre/FE.

18. I foderet til poltene, skal der tilsættes 10 gram benzoesyre/FE.

Energi og vandforbrug

19. Staldmekanik (mølleri, foderanlæg, ventilationssystem) renholdes og serviceres, mindst en gang om året. Dette skal fremgå af egen-kontrol-journal.
20. Ventilationsanlægget skal kontrolleres af et autoriseret firma. Anlægget serviceres og justeres i henhold til producentens beskrivelse for optimal drift.

Spildevand herunder regnvand

21. Al vask af traktorer, maskiner, redskaber og dyretransportvogn skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelses regler for udbringning af husdyrgødning/spildevand.

Affald

22. Affald skal håndteres efter den til enhver tid gældende bekendtgørelse om affald og i henhold til kommunens affaldsregulativer.
23. Anlægget skal være tilmeldt den kommunale ordning, for afhentning af dagrenovation og indsamlingsordning for "farligt affald" (Miljøbil Erhverv) og "særligt affald" (kanyler og medicinrester)
24. Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativer. Dette betyder bl.a. at al farligt affald skal sorteres i separate beholdere og at aflevering til rette modtager skal

kunne dokumenteres overfor kommunen.

Råvarer og hjælpestoffer

25. Tankning af diesel skal foregå på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb via olieudskiller, eller således at spild kan opsamles.
26. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning.
27. Såfremt der på bedriften anvendes flydende handelsgødning skal det opbevares i tanke på fast plads med afløb til gyllebeholderen.
28. Ætsende og farlig væske skal opbevares i egnede beholdere på tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag, og indrettes således at spild kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde.

Driftsforstyrrelser eller uheld

29. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften (vedlagt som bilag 9)
30. "Nærvæd uheld" skal noteres, og der skal uarbejdes procedure med henblik på at forebygge situationen fremover. Driftspersonalet skal gøres bekendt med proceduren.

Gødningsproduktion og -håndtering

Flydende husdyrgødning

31. Gyllebeholderne skal gennemgå en autoriseret beholderkontrol hvert 10. år
32. Der skal foretages kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gylletransport mindst hvert 10. år samtidig med beholderkontrollen. Kontrollen skal foretages af en autoriseret kontrollant.
33. Hvis en gyllebeholder tages ud af drift, skal den rengøres. Såfremt gyllebeholderen afmeldes beholderkontrol, skal den gøres uanvendelig inden førstkomende 1. januar.

Gyllekøling

34. Løbe-drægtighedsstaldens gyllekummer forsynes med gyllekølingsanlæg. For at opnå en ammoniakreducerede effekt på 20% i 6000 timer/år skal der køles med min. 21,9 w/m² i 6000 timer/år.
35. Der monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpens køleside, som løbende registrerer køleeffekten. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogning, der som minimum registrerer måneds- og års-køleeffekten i kWh. Disse data skal opbevares i mindst 5 år.
36. Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper

anlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
37. Anlægget skal mindst én gang årligt efterses af en sagkyndig i anlægstypen. Nødvendige reparationer og justeringer skal foretages.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Lugt

38. Driften af husdyrbruget må ikke give anledning til unødige lugtgener for naboer.
39. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

Transport

40. Transport af flydende husdyrgødning på offentlig vej skal foregå i transportvogne, hvor åbninger skal være forsynet med låg eller lignende, så spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
41. På arealer beliggende tæt på Nørhalne by må der ikke udbringes eller transporteres gylle i weekender eller på helligdage.

Støj fra anlægget og maskiner

42. Driften må ikke give anledning til væsentlige støjgener udenfor ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår støjgener, der vurderes

at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Ved vurdering af støjgeneres væsentlighed tages udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

43. Ejendommens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede lydtryksniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Tidsrum	Grænse dB(A)
Mandag – fredag kl. 07.00 – 18.00 Lørdag kl. 07.00 – 14.00	55
Mandag – fredag kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søn- og helligdage kl. 07.00 – 22.00	45
Alle dage kl. 22.00 – 07.00	40

Skadedyr

44. Der skal på landbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium.

45. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).
46. Der skal føres driftsjournal, for hvornår der er foretaget fluebekæmpelse og hvilke midler der er anvendt.

Lys

47. Mellem solnedgang og solopgang skal porte holdes lukkede og andre staldåbninger afskærmes for at reducere lysgenerne for omboende. Portene kan dog åbnes kortvarigt ved ind- og udkørsel
48. Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen.
49. Belysning i stalde skal være slukket mellem kl. 23 og kl. 06, med mindre menneskelig aktivitet er påkrævet i stalden.

Udbringningsarealer

50. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de udspretningsarealer, som fremgår af kortbilag 4.
51. Ved udbringning af husdyrgødning på ubevoksede arealer skal det nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer.

Påvirkninger af søer og vandløb

52. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til åer, bække, grøfter, dræn eller søer.

Kvælstof og fosfor til overfladevand

53. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens

arealer svarende til 215,3 DE per planår (1/8-31/7), og således at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end 1,40 DE/ha. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.

54. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber eller ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen.

Egenkontrol og dokumentation

55. Til dokumentation for, at vilkår vedrørende besætningens produktionsniveauer er overholdt skal opbevares: effektivitetskontroller / slagterifregninger / andre kvitteringer for afsatte dyr.
56. Til dokumentation for, at vilkår vedrørende fodringen er overholdt skal der opbevares foderanalyser / faktura for indkøbt foder / effektivitetskontrol / en-dages foderkontrol.
57. Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg

Beskrivelse og vurdering af det ansøgte

- miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Beskrivelse

LandboNord har på vegne af "Kasper Greve Hartmann" søgt om miljøgodkendelse til at udvide eksisterende so- og smågriseproduktion fra en samlet produktion på i alt 264,96 DE til i alt 318,27 på adressen Hedevej 71, 9430 Vadum.

Der er tale om produktionsfremgang i eksisterende bygninger, og der skal således ikke bygges nyt i forbindelse med projektet.

Ejendommens lokalisering ses af bilag 1.

Anlægget og arealerne ligger i "jordbrugsområde" i henhold til Jammerbugt Kommunes helhedsplan 2009.

I henhold til Miljøportalens arealoplysninger er der ingen konflikter med øvrige beskyttelseslinier, fredninger eller andet.

Bygninger ligger på lavbundsarealer, men ikke på arealer der er udpeget til vådområder.

Ejendommen er ikke beliggende i et område med særligt værdifuldt landskab, værdifulde kulturmiljøer.

Anlægget er beliggende udenfor fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinier samt kirke- og skovbyggelinier.

Afstandskrav i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt, da udvidelsen foregår i eksisterende bygninger og der i en tidligere miljøgodkendelse er givet dispensation til afstand fra staldbygning til naboskel og til afstand fra gyllebeholder til offentlig vej.

Afstandsforhold fra staldbygning / gyllebeholdere	Afstand	Afstandskrav husdyrloven
Fælles vandindvindingsanlæg		> 50meter
Enkelt vandindvindingsanlæg		> 25 meter
Sø/vandløb		> 15 meter
Offentlig vej, privat fællesvej	8 meter	> 15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed		> 25 meter
Naboskel	2,5 meter	> 30 meter
Beboelse på samme ejendom		> 15 meter

Der hører ikke andre gårde til bedriften.

Vurdering

Jammerbugt Kommune vurderer, at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed.

Ændringen/udvidelsen vil ikke forringe de landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige, geologiske-, eller rekreative værdier i området.

Det vurderes endvidere, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

Indretning og drift

Beskrivelse

Stalde

Udvidelsen sker i eksisterende bygninger.

Søerne går på delvise spaltegulve, smågrisene i to-klimastalde og poltene på delvis spaltegulv med 50-75% fast gulv. Den primære produktion foregår i nye stalde fra 2008, mens de gamle staldafsnit bruges til slagtesøer, polteproduktion og i nogen grad fare og smågrisestald.

Løbe-drægtighedsstalden forsynes med gyllekølingsanlæg.

Staldenes indretning ses i nedenstående skema, og deres placering ses af bilag 2.

Staldtype	Dyretype og antal	Dyreenheder
Toklimastald, delvis spaltegulv	21600 smågrise	121,56 DE
Kassestier, delvis spaltegulv Løbedrægtighedsstald, løsgående delvis spaltegulv Løbedrægtighedsstald, Individuel opstaldning	800 søer	56,08 DE 121,35 DE 8,61 DE
Delvis spaltegulv 50-75% fast gulv	400 Slagtesvin	10,67 DE

Foder

Tørfoder opbevares i foderladen og ejendommens 2 siloer.

Fodringsstrategi på ejendommen

Der anvendes hjemmeblandet tørfoder på ejendommen, suppleret med indkøbt mineraler og vitaminer.

Der anvendes fasefodring til søerne, således at de drægtige søer får én foderblanding, mens de diegivende søer får en anden foderblanding. Ved fasefodring er det muligt at fodre soen efter dens næringsstofbehov i den aktuelle periode. Derved reduceres udskillelsen af kvælstof og fosfor.

Foderblandingerne tilsættes syntetiske aminosyrer. Ved at reducere proteinindholdet i foder samtidig med tilsætning af frie essentielle aminosyrer undgås at overfodre med ikke-essentielle aminosyrer. Det giver en bedre proteinudnyttelse og mindre overskydende protein, hvorved kvælstofudskillelsen mindskes. Ved at reducere protein i foder opnås desuden, at grisene mindsker vandoptagelsen, således at de udskiller mindre urin, hvilket giver en mindsket mængde gylle.

De anvendte foderblandinger tilsættes enzymet fytase, hvorved fordøjeligheden af foderet naturlige indhold af fosfor øges og udskillelsen af fosfor med gødningen reduceres.

Fodret til smågrisene og poltene tilsættes desuden benzosyre. Syren nedsætter pH i urinen og er således med til at reducere ammoniakfordampningen.

Sprøjtemidler

Indvendig rengøring af sprøjte foregår i marken, hvor rengøringsvandet udsprøjtes på den nysprøjtede afgrøde. Bedriften fører lovpligtig sprøjtejournal hvoraf detaljerede oplysninger vedr. det behandlede areal, afgrøder, anvendt sprøjtemiddel, dosering og dato for behandling fremgår. Journalen føres senest 7 dage efter behandling og opbevares i 5 år på bedriften.

Vandforbrug

Forventet vandforbrug fremgår af nedenstående skema. Der foretages jævnlig kalibrering af drikkevandsinstallationer med henblik på at undgå unødigt spild. Lækager identificeres og repareres. De enkelte staldafsnit rengøres med højtryksrensere efter hvert hold.

Energiforbrug

Forbrug af råvarer, energi og vand			
Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (tanktype, bygning, indretning)
Dieselolie til traktorer m.v.	15.000 l	15.000 l	2500 l indendørs
Fyringsolie	5.000 l	5.000 l	1500 l under jord.
Kunstgødning	Forbrug reguleres i h.t. kvælstofkvote		Bakmøllevej
Indkøbt foder	1620 t	2070 t	i silo og foderlade
Pesticider	Forbrug registreres i sprøjtejournal		Bakmøllevej
Rengøring- og desinfektionsmidler	180 l	180 l	fyrrum
Elforbrug til lys, opvarmning m.v.	350.000 kwh	200.000 kwh	
Drikkevand og vaskevand (drift)	6340 m ³	7700 m ³	

Der er mekanisk ventilation i alle staldafsnit. Ventilationsanlægget optimeres løbende og indstillinger justeres. Ventilationsanlægget i de nye bygninger er undertryks ventilation med Multi-Step funktion.

Der foretages hyppigt eftersyn og renholdelse af luftkanaler; herved undgås modstand i ventilationssystemet.

Ventilation af driftsbygninger				
Bygning nr.	Antal afkast	Afkast højde, m	Afkast højde, over tag	Overtryk/undert ryk/ andet
1.1.1	1	6-7	1	undertryk
1.1.2	1	6-7	1	undertryk
1.1.3	2	5-6	1	undertryk
1.1.4	6	8		undertryk
1.1.5	6	5-6		undertryk
1.1.6	8	5-6		undertryk

Energibesparende foranstaltninger

Der sker ingen ændringer af de udendørs lyskilder, som er tilkoblet et sensor system. Der er timer på lyset i de nye staldafsnit. Der er vågelys ved transponder om natten. I de gamle staldafsnit slukkes lysene manuelt ved arbejdstids ophør.

Olietanke

Forventet forbrug af olie, el m.m. fremgår af skema side 15. Placering af olietanke m.m. fremgår af den tidligere indsendte situationsplan.

Energiforbruget er efter udvidelsen anslået til 200000 kwh, det er et fald fra 350000 kwh. Det store fald skyldes, at der etableres gyllekøling i den nye løbe-drægtighedsstald. Gyllekølingsanlægget sørger for, at der produceres miljørigtig varme til opvarmning ved smågrisene.

Vurdering

Jammerbugt kommune vurderer, at ejendommens staldinventar og drift med de stillede vilkår ikke giver anledning til væsentlig påvirkning.

Ophør af husdyrbruget

Beskrivelse

Ved evt. virksomhedsophør vil stalde blive rengjorte og gyllekummer, gylletanke og olietanke tømmes. Hvis bygningerne skal anvendes til andet formål fjernes inventar og tekniske anlæg og bygningerne tilpasses formålet. Hvis gyllebeholdere ikke skal anvendes, vil de blive taget ud af drift som beskrevet i 10-årsbeholderkontrollen.

Vurdering

Det er fastsat i vilkår, at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger ved ophør af driften for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til en tilfredsstillende stand.

Desuden er det fastsat i vilkår, at ophører driften af erhvervsmæssigt dyrehold (dvs. < 3 DE) skal dette meddeles til Jammerbugt Kommune.

Dyrehold og husdyrgødning

Beskrivelse

Dyrehold

Dyreholdet på Hedevej 71 ønskes udvidet fra en produktion på 264,96 DE til 318,3 DE.

Dyretype	Nudrift	
	Antal	DE
Søer	660	153,84
Smågrise 7,2-30 kg	17820	101,83
Slagtesvin (polte) 30-102 kg	325	9,29
I alt	-	264,96

Dyretype	Ansøgt	
	Antal	DE
Søer	800	186,0
Smågrise 7,2-35 kg	21.600	121,6
Slagtesvin (polte) 35-104 kg	400	10,7
I alt	-	318,3

Husdyrgødning

Udvidelse af dyreholdet medfører en forøget produktion af husdyrgødning. Der produceres således årligt 7244 tons gylle inkl. drikkevandsspild.

Forpagtninger og gylleaftaler (*høringsberettigede*)

Der indgår følgende forpagtninger og aftalearealer i ansøgningen:

Navn	Adresse	Type
Jens B. Jensen	Egestedvej 8, 9430 Vadum	Forpagtning
Mandfred Johannes Bech	Øster Halne Hedevej 12, 9430 Vadum	Forpagtning
Jens Peter Pedersen	Hedetoften 35, 9430 Vadum	Forpagtning
Peter Klitgaard Larsen	Gl. Hvorupvej 120, 9400 Nørresundby	Forpagtning
Holger Klitgaard Larsen	Engvej 119, 9381 Sulsted	Forpagtning
Holger Klitgaard Larsen	Engvej 119, 9381 Sulsted	Gylleaftale
Carsten Christensen	Hedevej 59, 9430 Vadum	Gylleaftale
Henrik Munk	Bakmøllevej 220, 9430 Vadum	Gylleaftale

Ejendommens opbevaringskapacitet er opgjort til i alt 8000 tons. Med en årlig produktion af gylle på 7244 tons kan opbevaringskapaciteten beregnes til ca. 13,3 måneder, hvilket stemmer overens med indsendte kapacitetserklæring.

	Opført-årstal	Sidst kontrolleret - dato (10 års beholderkontrol)	Volumen- tons
Gyllebeholder I	2008		3500
Gyllebeholder II	2008		3500
Kanaler			1000
I alt			8000

Gyllen opbevares i ejendommens to gylletanke på hhv. 3.500 m³ med teltoverdækning. Der er udarbejdet en kapacitetserklæring med ansøgningen. Begge tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion. Der er ingen fast møg fra produktionen.

Der foretages ikke behandling (separation, beluftning, biologisk behandling, forsuring, kompostering eller lign.) af husdyrgødningen på anlægget. Der er tilstrækkeligt landbrugsareal til rådighed i lokalområdet og samtidig er der tale om en relativ lille udvidelse, der ikke økonomisk kan bære investering i separationsanlæg.

Al gyllen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. De sydligste arealer ligger under 1.000 m fra sårbare arealer i henhold til §7 i Husdyrloven og her nedfældes gyllen på sort jord og i græs. Der udarbejdes mark- og gødningsplan og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Vurdering

Dyrehold

De angivne DE er beregnet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen¹, som var gældende på godkendelsestidspunktet.

Husdyrgødning

Håndteringen af gødning foregår som gylle. Der er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gyllen, idet opbevaringskapaciteten efter udvidelsen er beregnet til 13,3 måneder, kravet til 9 måneder er således opfyldt.

Transporter

Beskrivelse

Den interne transport på ejendommen er indrettet, så den giver minimum gene for naboer. Transport med husdyrgødning af offentlig vej er indtegnet på vedlagte bilag 3. Hovedparten af arealerne ligger i et område omkring ejendommen, resten ligger ca. 3,4 km nord for ejendommen og 1,1 km syd for ejendommen i Ålborg Kommune. Med hensyn til antallet af transporter henvises til understående skema. Gylletransporter og transport med markafgrøder er sæsonbetonet, medens øvrige transport med dyr og foder er jævnt fordelt over hele året.

Nedenstående ses en opgørelse over transport i forbindelse med driften Hedevej 71:

Transport til og fra ejendommen						
	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport		Antal transport pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
salg af smågrise	17.500	21.200	675	815	26	26
Søer til slagteri	330	400	10	11	26	26
Slagtesvin (polte)	325	400	12-13	15-16	26	26
Døde dyr incl spæde	125	180	3	4	52	52
Indkøbt foder	385 t	485 t	25 t	25 t	16	20
Eget korn o.lign.	1000-1200 t	1000-1200 t	18 t	18 t	65	65
Gylle	6.300 t	7.244 t	20 t	20 t	315	362
Halm fra mark	25 t	25 t	8 t	8 t	4	4
Dieselolie	15.000 l	15.000 l	2500 l	2500 l	6	6
Fyringsolie	5.000 l	5.000 l	1200 l	1200 l	5	5

Transportveje ses på bilag 3.

Vurdering

Bedriften ligger hensigtsmæssigt i forhold til til- og frakørselsforhold.

¹ 717 af 02/07 2009. Bek. om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

For at mindske gener fra transport henstilles det, at transport foregår indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset. Der er i vilkår 41 stillet krav om ikke, at udbringe eller transportere gylle på arealer nær Nørhalne by i weekender eller på helligdage.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Det ansøgte vil betyde en forøgelse af antallet af transporter til og fra ejendommen. Forøgelsen af antallet af transporter er efter kommunens opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener om omkringboende.

Lugt, lys og støv

Beskrivelse

Lugt

Mange forhold kan influere på lugtbidraget. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyr er det f.eks. staldindretning, ventilationsanlæggets udformning og styring, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem, overbrusningsanlæg og hygiejne i stalden.

Endvidere vil management med henblik på at sikre en veldefineret gødeadfærd især være vigtig, da lugten først og fremmest stammer fra gødningen.

I forbindelse med ansøgning om udvidelse af dyreholdet, er lugtbidraget i ansøgningssystemet for den ønskede udvidede produktion beregnet, jf. nedenstående skema:

Resultat af lugtberegning

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter), nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand (meter)	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	524,44 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet Bebyggelse	Ny	330,71 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	FMK	165,84 m	165,84 m	155,86 m	168,69 m	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.

Udvidelse af dyreholdet medfører øget geneafstand. Hensynet til naboer skal tilgodeses, og for så vidt angår vurderingen af om produktionen kan give anledning til lugtgener, kan der tages udgangspunkt i de beregnede geneafstande, idet genekriterierne kan betragtes som et givet områdes tålegrænse, dvs. den maksimale miljømæssigt acceptable belastning af et område. Med andre ord, genekriterierne er et udtryk for, hvor meget lugt omboende i forskellige typer beboelsesområder må udsættes for, før det kan betegnes som værende "væsentlige lugtgener".

Geneafstanden skal beregnes efter både den nye lugtvejledning og efter FMK-vejledningen². Beregninger vælger automatisk den værst tænkelige metode.

Lugtgeneafstanden beregnet for de eksisterende dyrehold (nudriften) på ejendommen er 155,86 meter. Den vægtede gennemsnitsafstand er beregnet til 168,69 meter. Dvs. at genekriterierne er overholdt da den beregnede geneafstand efter udvidelsen af dyreholdet (165,84 meter) er mindre end den vægtede gennemsnitsafstand på de 168,69 meter.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt, Hedevej 84, er at betragte som enkeltbolig ligger 170 meter fra ejendommen, den beregnede geneafstand efter udvidelse af dyreholdet er ca. 165,84 meter til enkelt bolig,

Lugtvejledningens geneafstand tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo eller et område, hvor genekriteriet skal overholdes – det betyder, at nærmeste nabo er beliggende udenfor tålegrænsen.

Den beregnede geneafstand er efter udvidelsen til samlet bebyggelse 330,71 m. Afstanden til nærmeste samlet bebyggelse er ca. 1,1 km. Nærmeste samlet bebyggelse er dermed beliggende udenfor geneafstanden.

Den beregnede geneafstand er efter udvidelsen til byzone 524,44 m. Afstanden til nærmeste byzone er 1,1 km. Nærmeste byzone er dermed beliggende uden for geneafstanden.

Lys

Der sker ingen ændringer af de udendørs lyskilder som er tilkoblet et sensor system. Der er timer på lyset i de nye staldafsnit. Der er vågelys ved transponder om natten. I de gamle staldafsnit slukkes lysene manuelt ved arbejdstids ophør.

Støv

Der er ikke særlig støvende adfærd i forbindelse med driften af ejendommen.

Vurdering

Lugt

Det vurderes, at godkendelsen ikke vil medføre øgede lugtgener for naboejendommen, Hedevej 84, da den ligger udenfor den beregnede geneafstand. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af den størrelse. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for omkringboende, eller såfremt Jammerbugt Kommune finder det nødvendigt, skal virksomheden lade foretage en

² Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj, 2002.

undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, således at lugten udenfor ejendommen reduceres.

Byzone og samlet bebyggelse ligger ligeledes udenfor den beregnede geneafstand.

Lys

Det vurderes, at driften sammenholdt med de vilkår, der er stillet for belysning ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende.

Støv

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til begrebet "godt landmandskab", at for at begrænse støvgener skal al transport til og fra bedriften foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Affald

Alm. affald og farligt affald

Affaldstyperne og håndteringen heraf er oplistet i nedenstående skema:

Affald		
	Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation	container	Kommunal ordning
Døde dyr	opbevares på Bakmøllevej 104	DAKA
Landbrugsplast	mellemgang	miljøbil erhverv
Papir/nylonsække	mellemgang	miljøbil erhverv
Klinisk risikoaffald	mellemgang	miljøbil erhverv
Emballage fra sprøjtemidler	aflåst rum på Bakmøllevej	kommunal ordning
Rester af sprøjtemidler	aflåst rum Bakmøllevej	bruges op eller bortskaffes via miljøbil erhverv
Spildolie	værkstedet skifter	værkstedet bortskaffer
Oliefiltre		
Akkumulatorer		
Dæk		
Jern/metal	vest for amr. siloer	Produkthandler
Spraydåser	mellemgang	miljøbil erhverv
Lysstofrør	mellemgang	miljøbil erhverv
Elektronisk affald		genbrugsplads

Døde dyr

Døde dyr opbevares i kølecontainer indtil afhentning. Døde dyr afhentes af DAKA jf. regler om afhentning af dyr i bekendtgørelse nr. 439. Forventet antal døde dyr fremgår af ovenstående skema.

Fast affald

Placering af affald fremgår af anlægstegning (bilag 2).

Olie- og kemikalieaffald

Opbevaring af kemikalier fremgår af anlægstegning bilag 2. Mængder for forventet forbrug af olie, diesel m.m. fremgår af skema side 15.

Klinisk risikoaffald

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler afleveres til den kommunale miljøbilen.

Vurdering

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, hvorfor der skal der føres register over affaldsproduktionen efter de gældende regler. Det er BAT, at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor affaldsproduktionen kan minimeres.

Støj

Beskrivelse

Støjklender på ejendommen er ventilationsanlæg, højtryksrenser, foderanlæg, gyllepumper, den daglige brug af traktorer samt transportere til og fra ejendommen. Indblæsning af korn/foder kan ligeledes give anledning til støj, ligesom der må påregnes støj, når dyrene flyttes mellem staldafsnittene og ved transport af grise til og fra ejendommen. Stationære støjklender er placeret inde i bygningerne.

Foderanlæg og ventilationsanlæg har kontinuerlig drift alle døgnets timer. Brugen af traktorer i det daglige vil normalt begrænse sig til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette. Transportere på ejendommen samt til og fra ejendommen vil i nogen grad være sæsonbestemt i forbindelse med forårsarbejdet samt efterårets høstarbejde i marken. Gyllepumper kører ca. 1 gang om ugen. Der henvises til bilag 3 for yderligere oplysninger vedr. støjklender.

Støjklender

Støjklender		
Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj
Ventilation	døgndrift	automatisk styring
Korntørring	i sæson fra kl 10-18	
Foderanlæg	døgndrift (12)	
Kompressor	efter behov	
Gyllepumper	hver 2. dag 25 – 30 min	
Dgl. Brug af traktor		
Flytning af grise mellem staldafsnit	hver 2. uge	
Transport af levende dyr		

Vurdering

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er derfor ikke foretaget eller krævet støjberegninger eller målinger i forbindelse med meddelelse af denne godkendelse.

Skadedyr

Beskrivelse

Skadedyr bekæmpes generelt i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse samt kommunens anvisninger. Der er fast aftale med rottebekæmpelsesfirma, der aflægger farmen besøg 4 gange årligt. Evt. flueproblemer i staldafsnittene bekæmpes med gyllefluer.

Vurdering

I forbindelse med dyrehold kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes. samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektiv, hvorfor der stilles vilkår herom. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der skal gøres opmærksom på at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

Spildevand

Beskrivelse

Forventede mængder af spildevand fremgår af nedenstående skema. Afløbsforhold fremgår af indsendte byggetegninger. Tagvand fra svinestalde, øvrige produktionsbygninger samt stuehus ledes til terræn. Der er sanitært spildevand fra driften.

Spildevand				
Spildevandstype	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamling / bortskaffelse	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Sanitært spildevand (drift)	100 m ³	100 m ³	bundfældningstank	bundfældningstank
Vaskeplads	20	20	gylletank	gylletank
Tagvand fra stalde	4210	4210	ledes til grøft	ledes til grøft

Vurdering

Det er kommunens vurdering, at der er en miljörisiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder, hvorved det udsprede sammen med gyllen, hvilket vil være den miljømæssigt bedste løsning.

Risici

Mulige risici er utilsigtet udslip af kemikalier og udslip af gylle. Ved pumpning af gylle er der altid overvågning. Der er generator, der kan anvendes ved strømsvigt. Der henvises desuden til afsnittet om management og egenkontrol, samt den udarbejdede beredskabsplan, bilag 9.

Uheld og driftsforstyrrelser

Beskrivelse

I forbindelse med at der er søgt om miljøgodkendelse af udvidelse af produktionen, er der udarbejdet en beredskabsplan. Udarbejdelse af beredskabsplan giver en mulighed for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen minimeres. Planen skal ikke kun omfatte de uheld der kan ske på selve ejendommen, men skal ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker. Planen tager stilling til de områder, hvor der er risiko for, at der kan se uheld eller driftsforstyrrelser, samt oplyser hvad der skal ske, hvis uheldet er ude, og ses i bilag 10.

Vurdering

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det skal derfor sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Ligesom overpumpningen skal ske under opsyn. Dette gør sig ligeledes gældende ved tankning af benzin og diesel samt ved pumpning af mælk.

Udover at være BAT, så er det Jammerbugt Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være en stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store uheld som f.eks. brand, hærværk og lignende.

Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året, og den skal være kendt af gårdens ansatte m.fl., der har sin daglige gang på bedriften. For at alle skal kunne få adgang til planen skal den være let tilgængelig og synlig.

Det vurderes, at ejendommen har søgt at sikre sig mod uheld og driftsforstyrrelser ved at udarbejde og indsende beredskabsplan.

Udspretningsarealer

Beskrivelse

Ejendommens samlede udspretningsareal areal udgør 153,78 ha, desuden er der forpagtet/lejet 79,73 ha i alt 233,51 ha.

Ejendommens udspretningsarealer ses af bilag 4. Der afsættes 103 DE svinegylle til:

Holger Klitgaard Larsen	Engvej 119, 9381 Sulsted	Gylleaftale
Carsten Christensen	Hedevej 59, 9430 Vadum	Gylleaftale
Henrik Munk	Bakmøllevej 220, 9430 Vadum	Gylleaftale

Harmonikravet er overholdt.

For størstedelen af arealernes vedkommende er de beliggende omkring ejendommen. Arealerne er fordelt i Jammerbugt Kommune og Ålborg Kommune.

Vurdering

Gylleaftalearealerne ligger i robuste områder, derfor er der ikke stillet krav om udarbejdelse af § 16 godkendelser på disse arealer.

Stort set alle bedriftens arealer ligger hensigtsmæssigt i forhold til naboer og byer. Enkelte arealer ligger dog op ad Nørhalne by. Der er i vilkår 41 stillet krav om ikke, at udbringe eller transportere gylle på arealer nær Nørhalne by i weekender eller på helligdage.

Endvidere er det fastsat i vilkår, at hvis der sker ændring i udbringningsarealerne skal dette forinden vurderes/godkendes af Jammerbugt Kommune, idet det kan medføre, at der skal udarbejdes et tillæg til miljøgodkendelsen eller evt. en § 16 godkendelse til arealerne.

Vurdering Ålborg Kommune - Husdyrbrugets arealer

Sagen har været sendt i høring i Ålborg Kommune og der er indsendt nedenstående bemærkninger fra Ålborg Kommune. (se endvidere bilag 8):

Jammerbugt Kommune har den 27. december 2010 bedt om Aalborg Kommunes fornyede udtalelse i forbindelse med miljøgodkendelse (§ 12) af husdyrbruget på Hedevej 71, 9430 Vadum og der er igen bedt om fornyede udtalelser til version 6.

Anlægget på Hedevej 71 ligger ca. 220 meter fra kommunegrænsen til Aalborg Kommune. Det er derfor nødvendigt både med en vurdering i forhold til husdyrbrugets arealer i Aalborg Kommune og en vurdering i forhold anlæggets påvirkning af arealer (f.eks. beskyttet natur) i Aalborg Kommune.

Aalborg Kommune har tidligere den 15. juni 2010 udtalt sig i sagen. Siden denne udtalelse er der foretaget en ændring i projektets arealer. Arealerne 202, 203 og 204 på i alt ca. 24 ha indgår således ikke længere i ansøgningen.

Husdyrbrugets arealer i Aalborg Kommune

Omkring 151 ha af udbringningsarealerne ligger i Aalborg Kommune. Heraf er ca. 31 ha aftale arealer (mark numrene 100-0, 101-0, 102-0, 103-0, 104-0 og 106-0), mens de resterende ca. 120 ha i Aalborg Kommune er ejede/forpagtede arealer (mark numrene 16-0, 15-0, 9-0, 8-0, 14-0, 11-0, 10-0, 12-0, 1-0 og 13-0, 23-0, 22-0, 21-0, 26-0, 24-0, 28-0, 9-1, 29-1 og 29-0).

Aalborg Kommune har i første omgang foretaget en vurdering af aftale arealerne efter Husdyrlovens § 26. Aftale arealerne kan efter Aalborg Kommunes vurdering indgå i § 12 godkendelsen, uden at det vil påvirke miljøet væsentligt. Aalborg Kommune finder derfor ikke, at der skal udarbejdes separate § 16-godkendelser for anvendelsen af disse arealer.

Natur

Ingen af udbringningsarealerne, der ligger i Aalborg Kommune, er vejledende registreret som beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Det nærmeste Natura 2000-område (*Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal*) ligger mere end 3 km sydøst for arealerne, og Aalborg Kommune vurderer ikke at ammoniakfordampning fra udbringning på arealerne kan påvirke området væsentligt.

Overfladevand

Fosfor

Ingen af udbringningsarealerne i Aalborg Kommune afvander til Natura2000 område overbelastet med fosfor. På den baggrund finder Aalborg Kommune ikke, at der i afgørelsen skal stilles særlige vilkår på dette punkt.

Nitrat

Ingen af udbringningsarealerne i Aalborg Kommune ligger i nitratklasse. På den baggrund finder Aalborg Kommune ikke, at der i afgørelsen skal stilles særlige vilkår på dette punkt.

Vandløb

Der løber to målsatte vandløb gennem arealerne i Aalborg Kommune; Korringgrøft og Nielsminde Grøft. Der er ingen arealer, der hælder kraftigt ned mod vandløbene.

Marine habitatområder

Alle arealerne i Aalborg Kommune afvander til Langerak i Limfjorden, og dermed indirekte til habitatområder i henholdsvis Nibe/Gjøl Bredning og Aalborg Bugt.

./.

Aalborg Kommunen har vurderet det aktuelle projekts eventuelle påvirkninger af vandområderne i forhold til habitatbekendtgørelsen, jf. bilag. På denne baggrund vurderer kommunen, at projektets tilledning af kvælstof og fosfor til Nibe/Gjøl Bredning og til Aalborg Bugt hverken i sig selv, eller sammen med andre kilder og projekter i området, vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af habitatområderne.

Grundvand

Ingen af udbringningsarealerne i Aalborg Kommune ligger indenfor områder af særlig interesse med hensyn til grundvandsbeskyttelse. På den baggrund finder Aalborg Kommune ikke, at der i afgørelsen skal stilles særlige vilkår på dette punkt.

Anlæggets påvirkning på arealer i Aalborg Kommune

I Aalborg Kommune ligger der ingen beskyttet natur indenfor 1000 meter fra anlægget. Samtidig er der over 4 km til nærmeste Natura 2000-område - *Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal*. Dette Natura 2000-område ligger ca. 6,5 km syd for anlægget.

På denne baggrund finder Aalborg ikke at anlægget kan påvirke naturen i Aalborg Kommune væsentligt, hverken i eller udenfor Natura 2000-områder.

Øvrige bemærkninger

Aalborg Kommune har i øvrigt ikke bemærkninger til anvendelse af arealerne.

Vurdering i forhold til overfladevand i Jammerbugt Kommune

Ansøgning

Ved det ansøgte projekt vil følgende mængde af næringsstoffer blive spredt på udbringningsarealerne:

	kg N	kg P	Antal DE	Harmonital DE/ha	Reelt dyretryk DE/ha
Nudrift	23.500	5.518	215,1		
Ansøgt	24.200	5.592	215,3	1,4	1,40

Det samlede udbringningsareal er 153,78 ha.

Der er ansøgningen angivet, at der benyttes reference sædskiftet S4 (153,78 ha).

Udbringningsarealernes beliggenhed

Udbringningsarealer ligger i oplandet til Limfjorden. Arealerne ligger i opland til Lindholm Å.

Limfjorden

Arealerne afvander til flg. i Limfjorden:

- Langerak. Området har skærpet målsætning og støder op til internationale beskyttelsesområder mod vest (Nibe / Gjøl Bredning) og mod øst (Aalborg Bugt).

En nærmere beskrivelse af de berørte marine områder samt habitat områder i disse fremgår af bilag 6.

Kvælstof krav

Udbringningsarealerne ligger i nitratklasse 0 (174,19 ha), og der er ikke krav om reduceret harmonikrav.

Ved beregning i N-farm findes en udvaskning på 65,1 kg N/ha fra udbringningsarealerne ved det ansøgte projekt. (Nudrift er angivet som 64,8 kg N/ha)

Fosfor krav

Udbringningsarealerne er fosforklasse 0 (174,19 ha). 0 ha er beliggende i opland til Natura 2000, som er overbelastet med fosfor.

I oplandet til Limfjorden er der 41,36 ha lavbundsarealer og 22,25 ha lavbundsarealer omfattet af okkerklasse I.

Der vil ved udbringningen være et fosforoverskud på 15,3 kg P pr. ha pr. år. (Nudrift er angivet som 14,9 kg P pr. ha pr. år)

Kravet til fosfor i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug er i henhold til ansøgningsmaterialet overholdt. Jammerbugt Kommune vurderer, at der ikke er nogle af arealerne, som skal omfattes af skærpede krav.

Vandløb

Udbringningsarealerne ligger op til følgende vandløb:

- Gl. Mosegrøft på en strækning af 650 meter. Vandløbet er § 3- og § 69-beskyttet.
- Byrbæks Nedre Del på en strækning af 1.100 meter. Vandløbet er § 3- og § 69-beskyttet. Målsætningen for vandløbet er B3.

Udbringningsarealerne er intet sted stærkt skrånende umiddelbart ned mod vandløbene. Erosion af udbragt husdyrgødning til vandløbene under kraftige regnskyl anses på den baggrund ikke at udgøre en risiko.

Søer

Udbringningsarealerne ligger ikke op til beskyttede søer.

Samlet vurdering

Konsekvenser for marine områder og Natura 2000-område

Arealerne afvander til:

- Langerak, der støder op til internationale beskyttelsesområder mod vest (nr. 15 – Nibe / Gjøl Bredning) og mod øst (nr. 14 – Aalborg Bugt).

Limfjorden

Oplandet til Limfjorden udgør godt 469.133 ha landbrugsjord. I det ansøgte projekt afvander 153,78 ha udspretningsarealer til Limfjorden, hvilket svarer til 0,03 % af oplandet til Limfjorden.

For at kunne vurdere om der kan gives en godkendelse til projektet, skal det vurderes om det enkelte projekt og/eller den evt. kumulative effekt i forbindelse med andre planer og projekter vil påvirke Natura 2000-området.

I dette projekt medfører ansøgt drift en større kvælstofudvaskning 65,1 kg N/ha i forhold til nudrift 64,8 kg N/ha. Udvasningen fra arealerne uden tilførsel husdyrgødning er beregnet til 55,8 kg N/ha.

Ud fra beregningen udgør kvælstofbidraget fra husdyrproduktionen 0,02 % i oplandet til Langerak/Aalborg Bugt. Miljøstyrelsen har angivet et afskæringskriterium på 1 % for hvornår projektet i sig selv vil kunne påvirke Natura 2000-området. Ud fra dette afskæringskriterium kan der hermed gives tilladelse til det ansøgte projekt. I bilag ses beregningen for kvælstofbidraget.

Det vurderes, at kvælstofbelastningen fra oplandet til Natura 2000-området ikke medfører en kumulativ effekt, som giver anledning til, at der skal gives afslag til det ansøgte. I bilag ses begrundelsen for vurderingen.

Fosforoverskuddet stiger fra 14,8 kg P/ha/år til 15,3 kg P/ha/år. Hovedparten af fosfortabet fra landbrugsjorde er knyttet til en mindre del af landbrugsarealet, de såkaldte risikoarealer³. Størstedelen af udbringningsarealerne i dette projekt er ikke risikoarealer men robuste arealer (ca. 73 %). Det vurderes på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke Limfjorden og Natura 2000-vandområdet væsentligt.

³ En type risikoarealer er visse lavbundsarealer. Lavbundsjorde udgør grænsefladen mellem højbundsjorde og det nærliggende vandmiljø i form af vandløb, søer og fjorde. En anden type risikoarealer er arealer, der skrånede ned mod recipienten – især i perioder med megen og intensiv regn eller tårbrud kan der være risiko for erosion og fosfortab.

Vandløb og søer

Jammerbugt Kommune vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af vandløb og søer, så længe de generelle bræmmebestemmelser overholdes.

Vurdering i forhold til grundvand i Jammerbugt Kommune

Udbringningsarealerne er ikke beliggende i områder med særlige drikkevandsinteresser eller i indvindingsopland til almene vandværker. Ansøgningen overholder bestemmelserne til beskyttelse af grundvandet i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (Lovbekendtgørelse 1486 af 04/12 2009) og den tilhørende bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 (bilag 3), da ingen af udbringningsarealerne i Jammerbugt Kommune er beliggende i nitratfølsomt område. Der er derfor ikke opstillet særlige vilkår til beskyttelse af grundvand.

Vurdering

Jammerbugt Kommune vurderer, at ansøgningen overholder bestemmelserne i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug af 20. december 2006, da projektet ikke vil medvirke til en væsentlig forringelse af grundvandskvaliteten.

Vurdering i forhold til natur i Jammerbugt Kommune

Ammoniakupåvirkning fra stald og lager

Ifølge ansøgningsmaterialet medfører projektet, at ammoniaktabet fra stalde og gylletanke stiger fra 3334,98 til 4313,31 kg N/år – svarende til en meremission på 978,33 kg N/år.

Generel reduktion af ammoniakfordampning fra stald og lager

Ifølge ansøgningssystemet er det generelle krav om reduktion af ammoniakfordampningen fra stald og lager overholdt.

Ammoniakupåvirkning i bufferzoner

Der er via ansøgningssystemet ikke foretaget beregninger af ammoniakdeposition eftersom ejendommen ligger udenfor bufferzone 1 og 2 (1000 m). Nærmeste naturarealet, der afkaster bufferzone er et § 7 overdrev ca. 4,8 km nordvest for ejendommen. Dette forhold giver derfor ikke anledning til fastsættelse af yderligere vilkår.

Ammoniakupåvirkning af øvrige naturarealer

Ejendommen er beliggende i et område med meget begrænsede naturbeskyttelsesinteresser, og der er ingen kvælstoffølsomme § 3 arealer i nærområdet af ejendommen. Der er enkelte kulturengsarealer i nærområdet, og det nærmeste er beliggende ca. 1300 meter vest for ejendommen. En større sø er beliggende ca. 900 meter nord for ejendommen, og et mindre overdrev ca. 1200 meter nord for ejendommen. Ingen af disse naturarealer vurderes, at blive væsentligt påvirket med den ansøgte stigning i ammoniak-emission fra anlægget, og der er derfor ikke foretaget yderligere beregninger.

Relation til Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 arealer ligger ca. 7,5 km nordvest fra ejendommen. Det drejer sig om Habitatområde nr. 12 – store Vildmose.

Med henvisning til den store afstand er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren N-belastning i det nævnte Natura 2000-områder. Bedriftens andel af den luftbårne N-belastning af terrestriske naturtyper i Natura 2000-området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af etableringen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget N-deposition.

På baggrund heraf vurderer kommunen, at den øgede ammoniakemission som følge af udvidelsen ikke vil medføre væsentlige tilstandsændringer på nærliggende naturarealer eller forringe tilstanden af naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for Natura 2000 områder.

Udbringningsarealer

Udbringningsarealerne ligger minimum 4 km fra Natura 2000 området. Fortsat landbrugsmæssig drift vurderes ikke at medføre væsentlige påvirkninger af arter eller naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000 område.

Udbringningsarealerne ligger alle mere end 1000 m fra § 7 arealer, hvorfor der ikke stilles skærpede vilkår. Fra 1. januar 2011 gælder kravet om nedfældning af flydende husdyrgødning dog på alle arealer med sort jord eller græsmarker uanset beliggenhed.

Der er ikke registreret § 3 beskyttet natur på udbringningsarealerne.

Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor fredninger, og der er ikke konflikt med registrering af fredede fortidsminder eller beskyttede diger på arealerne.

De fleste arealer ligger i jordbrugsområde og enkelte i regionale jordbrugsområder, jf. Helhedsplan 09 for Jammerbugt kommune.

Arealerne 206, 207, 208 ligger i naturområder, og ca. halvdelen af arealerne endvidere indenfor økologisk forbindelse (skovforbindelse) jf. Helhedsplan 09 for Jammerbugt kommune.

Projektet vurderes ikke at forringe funktionen af den økologiske forbindelse.

Bilag IV arter EF-habitatdirektivet, Rødliste eller fredning

Dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV er i henhold til direktivet særligt beskyttet, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder (Natur 2000-område) eller udenfor.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted ved ejendommen eller på og omkring ejendommens udbringningsarealer.

På baggrund af faglig rapport nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderes

umiddelbart, at der ved ejendommen eller på og omkring ejendommens udbringningsarealer kan være:

- Markfirben
- Odder
- Spidssnudet frø
- Damflagermus
- Vandflagermus.
- Sydflagermus.

Odder og damflagermus er endvidere optaget på rødlisten 1997 som sårbare, og de øvrige arter vurderes som værende ikke truet på nationalt plan.

Jammerbugt Kommune har dog ikke konkret kendskab til registrering af nogle af de nævnte arter i og omkring ejendommens anlæg og udspretningsarealer eller andre arter omfattet af rødlisten. Jammerbugt Kommune vurderer derfor at projektet ikke vil have negativ indflydelse på de nævnte arter, fordi der ikke ændres på vandhuller, vandløb, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder og krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

BAT - Renere teknologi og ressourcebesparende tiltag.

Generelt om Bedst Anvendelig Teknologi (BAT)

Idet der er tale om en ansøgning IPPC-grænsen (en §12-sag) skal der redegøres for følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management,. Såfremt der i eksisterende stalde anvendes staldteknologier, der ikke kan betegnes som BAT, skal der redegøres for, hvornår disse staldafsnit renoveres, således at de lever op til BAT. Der skal endvidere redegøres for evt. fravalg af oplagte teknologier.

I nærværende ansøgning er der under de enkelte områder (staldindretning, management, fodring etc.) redegjort for ansøgers valg af teknik og evt. fravalg af oplagte teknikker. Der tages i redegørelsen udgangspunkt i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv svine og fjerkræhold fra 2003 (herefter nævnt "BREF") suppleret med de danske BAT-byggeblade (med forbehold for at de reelt er arkiveret og "udløbet"). Det bemærkes endvidere, at der i forbindelse med Husdyrloven er indført referencestaldsystemer for de forskellige dyretyper. Referencesystemet er den tilgængelige staldtype med lavest NH₃-fordampning og kan som sådan betragtes som bedst tilgængelig teknologi. I bilag 3 i vejledningen til Husdyrloven er der endvidere anført en række teknologier, der kan anvendes til yderligere reduktion af NH₃-fordampningen og som anses for tilstrækkeligt dokumenterede.

Staldindretning

Staldindretning på ansøgt ejendom

Udvidelsen sker i eksisterende bygninger.

Søerne går på delvise spaltegulve, smågrisene i to-klimastalde og poltene på delvis spaltegulv med 50-75% fast gulv. Den primære produktion foregår i nye stalde fra 2008, mens de gamle staldafsnit bruges til slagtesøer, polteproduktion og i nogen grad fare og smågrisestald.

Redegørelse for anvendelse af BAT

Med henblik på at reducere NH₃-emissionen fra staldanlægget er det i henhold til BREF (2003) generelt BAT i svinestalde at reducere overfladearealet, hvorfra der kan ske NH₃-fordampning, at fjerne gyllen hyppigt fra gyllekanaler, at afkøle gødningsoverfladen samt at bruge overflader, der er nemme at rengøre.

I den aktuelle sag lever alle stalde op til kravet om BAT. I den nye løbe-drægtighedsstald er der desuden nedstøbt køleslanger i gyllekummerne. Gyllekølingsanlægget sørger for at der produceres miljørigtig varme til opvarmning ved smågrisene. Gyllekøling er BAT når varmen kan genbruges på bedriften.

Fravalg af teknologi

Der etableres ikke kemisk eller biologisk luftrensning i hverken nye eller gamle staldanlæg.

Kemisk luftrensning af 60% af afgangsluften er omtalt i BAT-byggeblad 106.04-58 (arkiveret 2007) med en reduktion af ammoniakfordampningen på ca. 50% og en meromkostning på ca. 8 kr. pr. produceret slagtesvin. Biologisk luftrensning har vist en bedre lugtreducerende effekt end kemisk luftrensning. Der er imidlertid en del problemer med tilstopning af filtre, ligesom der ikke er foretaget en økonomisk evaluering af biologisk luftrensning. Der arbejdes fortsat intenst på udviklingen af driftsikre anlæg til kemisk og biologisk luftrensning. Hverken kemisk eller biologisk luftrensning er beskrevet i BREF-dokumentet.

Der etableres ikke forsurening på ejendommen i forbindelse med udvidelsen.

Omkostningerne til etablering og drift er for store. Der er endvidere en række uafklarede problemstillinger i forbindelse med lugtgener fra procestanken. Det er primært de komplicerede svovlforbindelser, der opstår i den forsurede gylle, som medfører lugtgenerne.

Vurdering

Sammenholdes ansøgers valg og fravalg af staldteknik, med BREF-dokumentet vurderes det, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Foder og fodringsstrategi med redegørelse for BAT

Fodringsstrategi på ejendommen

Der anvendes hjemmeblandet tørfoder på ejendommen, suppleret med indkøbt mineraler og vitaminer.

Der anvendes fasefodring til søerne, således at de drægtige søer får én foderblanding, mens de diegivende søer får en anden foderblanding. Ved fasefodring er det muligt at fodre soen efter dens næringsstofbehov i den aktuelle periode. Derved reduceres udskillelsen af kvælstof og fosfor.

Foderblandingerne tilsættes syntetiske aminosyrer. Ved at reducere proteinindholdet i foder samtidig med tilsætning af frie essentielle aminosyrer undgås at overfodre med ikke-essentielle aminosyrer. Det giver en bedre proteinudnyttelse og mindre overskydende protein, hvorved kvælstofudskillelsen mindskes. Ved at reducere protein i foder opnås desuden, at grisene mindsker vandoptagelsen, således at de udskiller mindre urin, hvilket giver en mindsket mængde gylle.

De anvendte foderblandinger tilsættes enzymet fytase, hvorved fordøjeligheden af foderet naturlige indhold af fosfor øges og udskillelsen af fosfor med gødningen reduceres.

Fodret til smågrisene og poltene tilsættes desuden benzosyre. Syren nedsætter pH i urinen og er således med til at reducere ammoniakfordampningen.

Redegørelse for anvendelse af BAT

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT, at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det, at visse fodertilsetninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT, at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

Vurdering

Sammenholdes ansøgers valg af fodringsteknik med BREF-dokumentet, vurderes det at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning med redegørelse for BAT

Gyllen opbevares i ejendommens to gylletanke på hhv. 3.500 m³ med teltoverdækning. Der er sammen med ansøgning vedlagt kapacitetserklæring. Begge tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der

udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion. Der er ingen fast møg fra produktionen.

Der foretages ikke behandling (separation, beluftning, biologisk behandling, forsuring, kompostering eller lign.) af husdyrgødningen på anlægget. Der er tilstrækkeligt landbrugsareal til rådighed i lokalområdet og samtidig er der tale om en relativ lille udvidelse, der ikke økonomisk kan bære investering i separationsanlæg.

Redegørelse for anvendelse af BAT

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnlige af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT, at overdække beholderen med fast låg, eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Jf. BREF kan det være BAT, at behandle husdyrgødning på bedriften med visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkeligt areal til at udbringe husdyrgødningen kan det BAT, at foretage separation af husdyrgødningen.

Vurdering

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring og behandling af husdyrgødning, med BREF-dokumentet vurderes det, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Udbringning af husdyrgødning med redegørelse for BAT

Al gyllen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. De sydligste arealer ligger under 1.000 m fra sårbare arealer i henhold til §7 i Husdyrloven og her nedfældes gyllen på sort jord og i græs. Der udarbejdes mark- og gødningsplan og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

BAT vedr. udbringning af husdyrgødning

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførselen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT, at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade, at tilføre gødning til arealer, der skrånede, støder direkte op til vandløb, samt

at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT, at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen, således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Vurdering

Sammenholdes ansøgers redegørelse for udbringning af husdyrgødning med BREF-dokumentet vurderes det, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Lysforhold, ventilation samt energi- og ressourceforbrug (*Årligt forbrug af energi i form af olie, benzin, el m.m. Placering af lyskilder, opbevaring af olie m.m. For §12 sager endvidere redegørelse for energibesparende tiltag*).

Der er mekanisk ventilation i alle staldafsnit. Ventilationsanlægget optimeres løbende og indstillinger justeres. Ventilationsanlægget i de nye bygninger er undertryk ventilation med Multi-Step funktion.

Der foretages hyppigt eftersyn og renholdelse af luftkanaler; herved undgås modstand i ventilationssystemet.

Der sker ingen ændringer af de udendørs lyskilder, som er tilkoblet et sensor system. Der er timer på lyset i de nye staldafsnit. Der er vågelys ved transponder om natten. I de gamle staldafsnit slukkes lysene manuelt ved arbejdstids ophør.

Forventet forbrug af olie, el m.m. fremgår af skema på side 15. Placering af olietanke m.m. fremgår af den indsendte situationsplan.

BAT vedr. energiforbrug

Med henblik på at reducere energiforbruget er det i henhold til BREF BAT, at anvende naturlig ventilation. Når der anvendes mekanisk ventilation er det BAT at optimere udformningen af ventilationssystemet, samt at undgå modstand gennem hyppig eftersyn og rengøring af ventilationssystemet. Det er desuden BAT, at anvende lavenergibelysning.

Der er ikke etableret energibesparende lys i de gamle staldafsnit. I takt med at der bliver behov for udskiftning/reparation af belysningen, vil det blive ændret til energibesparende lys.

Vurdering

Sammenholdes ansøgers tiltag med henblik på reduktion af energiforbruget med BREF-dokumentet vurderes det, at det ansøgte projekt lever op til BAT. For så vidt angår energibesparende belysning er det dog først i takt med udskiftning af belysningen at den fulde energibesparende effekt opnås.

Vandforbrug (samlet vandforbrug før og efter udvidelsen/ændringen opdelt i drikkevand, vand til vask af stalde og markredskaber/maskiner m.m. For §12 sager endvidere en redegørelse for vandbesparende foranstaltninger)

Forventet vandforbrug fremgår af skema side 15. Der foretages jævnlig kalibrering af drikkevandsinstallationer med henblik på at undgå unødigt spild. Lækager identificeres og repareres. De enkelte staldafsnit rengøres med højtryksrensere efter hvert hold.

BAT vedr. vandforbrug

Med henblik på reduktion af vandforbruget er det ifølge BREF BAT at rengøre stald og inventar med højtryksrensere efter hver produktionscyklus, at foretage regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager. Vedrørende anvendelse af drikkevandssystemer (vandnipler (i trug eller kop), vandtrug og bidenipler noteres det i BREF, at der er såvel fordele som ulemper ved alle systemer, samt at der ikke var tilstrækkelig data til at nå en BAT-konklusion.

Vurdering

Sammenholdes ansøgers tiltag med henblik på reduktion af vandforbruget med BREF-dokumentet vurderes det, at det ansøgte projekt lever op til BAT. I forbindelse med kommende investeringer vil muligheder for vandbesparelser endvidere indgå i overvejelserne.

Management & egenkontrol

- Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres
- Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1. april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).
- Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov (EFK, E-kontrol).
- Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge hver 4. uge, hvor besætningens behandlingsbehov konstateres.
- Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.
- Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke.
- Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.
- Der er lavet beredskabsplan, således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt (se bilag 9).
- Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Staldafsnittene er tilkøbt alarmanlæg.

BAT vedr. management og egenkontrol

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt, samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Vurdering

Sammenholdes ansøgers redegørelse for management og egenkontrol med BREF-dokumentet vurderes det, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Kommunens samlet vurdering af BAT

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte lever op til kravet om BAT. Miljøstyrelsen har udsendt en vejledning om "emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT)". Det maksimale niveau, som emissionen af ammoniak må ligge på – ifølge vejledningen – er udregnet til 5543 kg N/år:

Den samlede emission fra anlægget er ifølge ansøgningen på 4313,31 kg N/år. Den samlede emission fra anlægget ligger dermed under Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi, og BAT niveauet er derfor overholdt.

BAT niveauet er overholdt som følge af, at ansøger etablerer gyllekøling i løbe-drægtighedsstalden samt tilsætning af benzosyre til foderet.

Jammerbugt Kommune finder hermed, at de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik er truffet. Udover ovennævnte anbefaler Jammerbugt Kommune, at der arbejdes med at indføre miljø- og ressourcestyling på bedriften. Et tiltag i dette arbejde vil være, at der årligt udarbejdes et grønt regnskab for bedriften. Landbrugets konsulenttjeneste vil i den forbindelse kunne være behjælpelig med råd og vejledning.

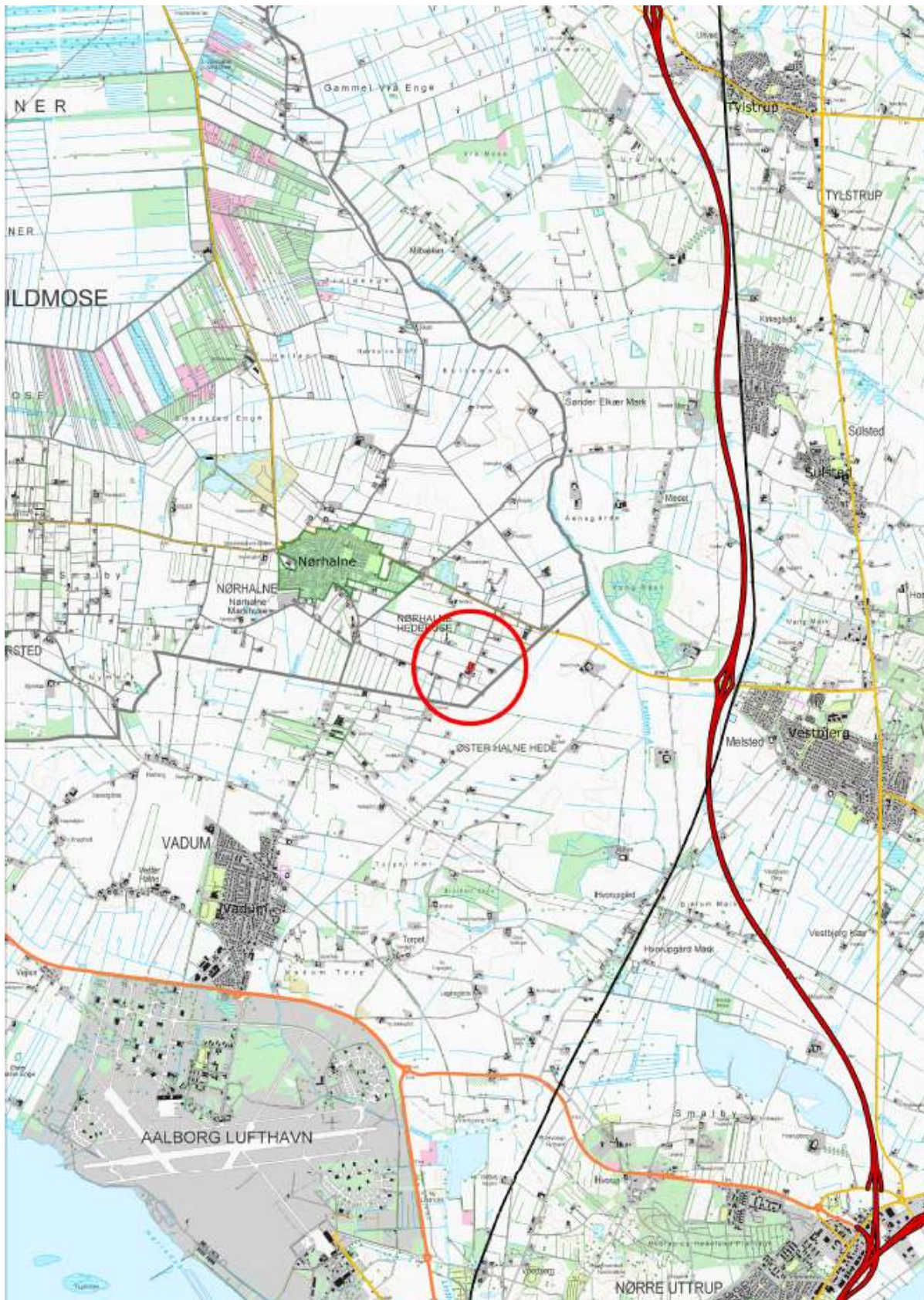
Alternativer og 0-alternativet

Det ansøgte projekt sikre, at kapaciteten i eksisterende bygninger udnyttes fuldt ud. Alternativet kunne være at leje en anden ejendom til 140 søer og producere i denne, eller bygge en ny ejendom til 140 søer. Ingen af alternativerne er dog attraktive for landmanden. 0-alternativet vil betyde et ringere dækningsbidrag på ejendommen og det er derfor ikke attraktivt for landmanden.

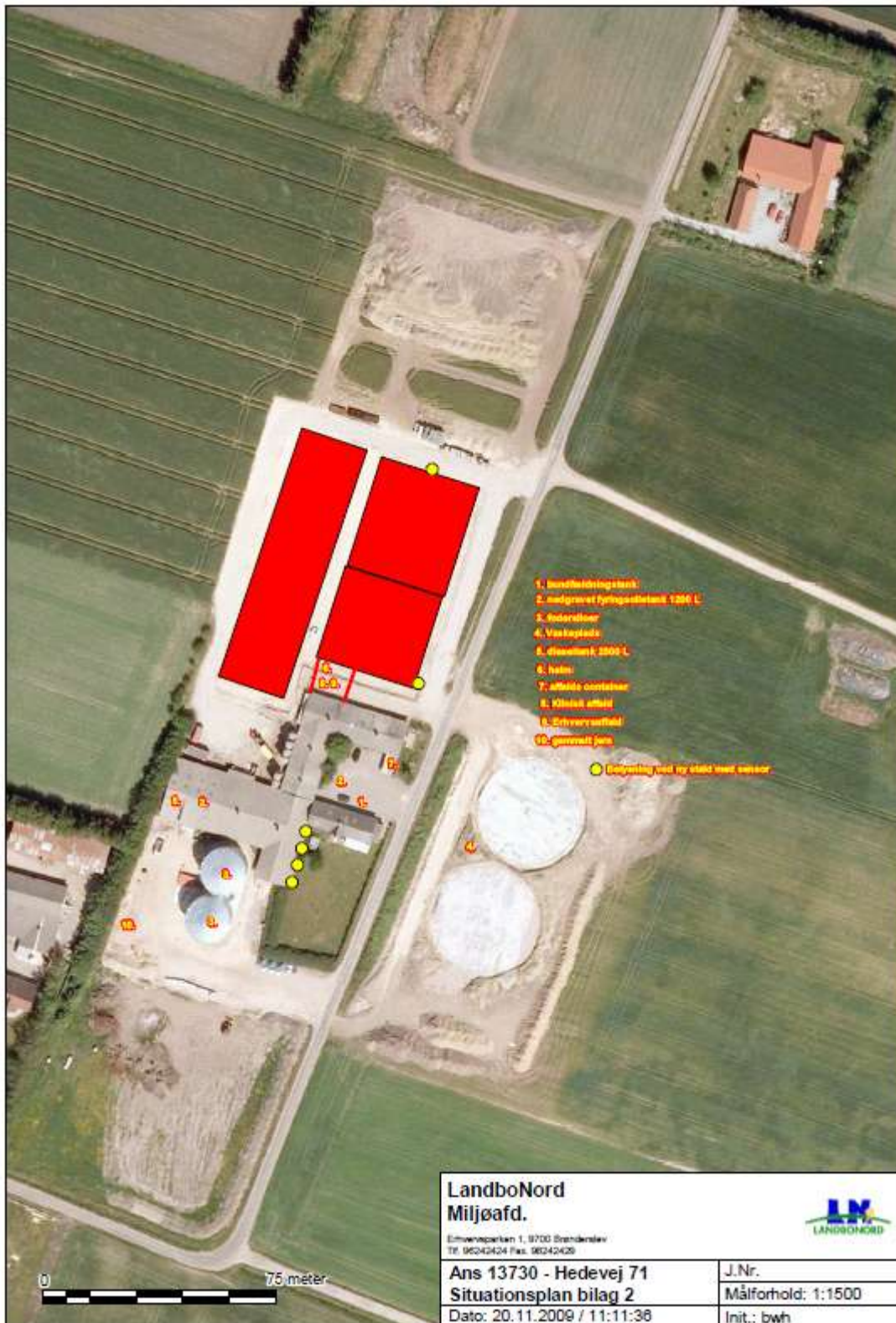
Jammerbugt Kommunes samlede vurdering

Jammerbugt Kommune finder at de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik er truffet, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

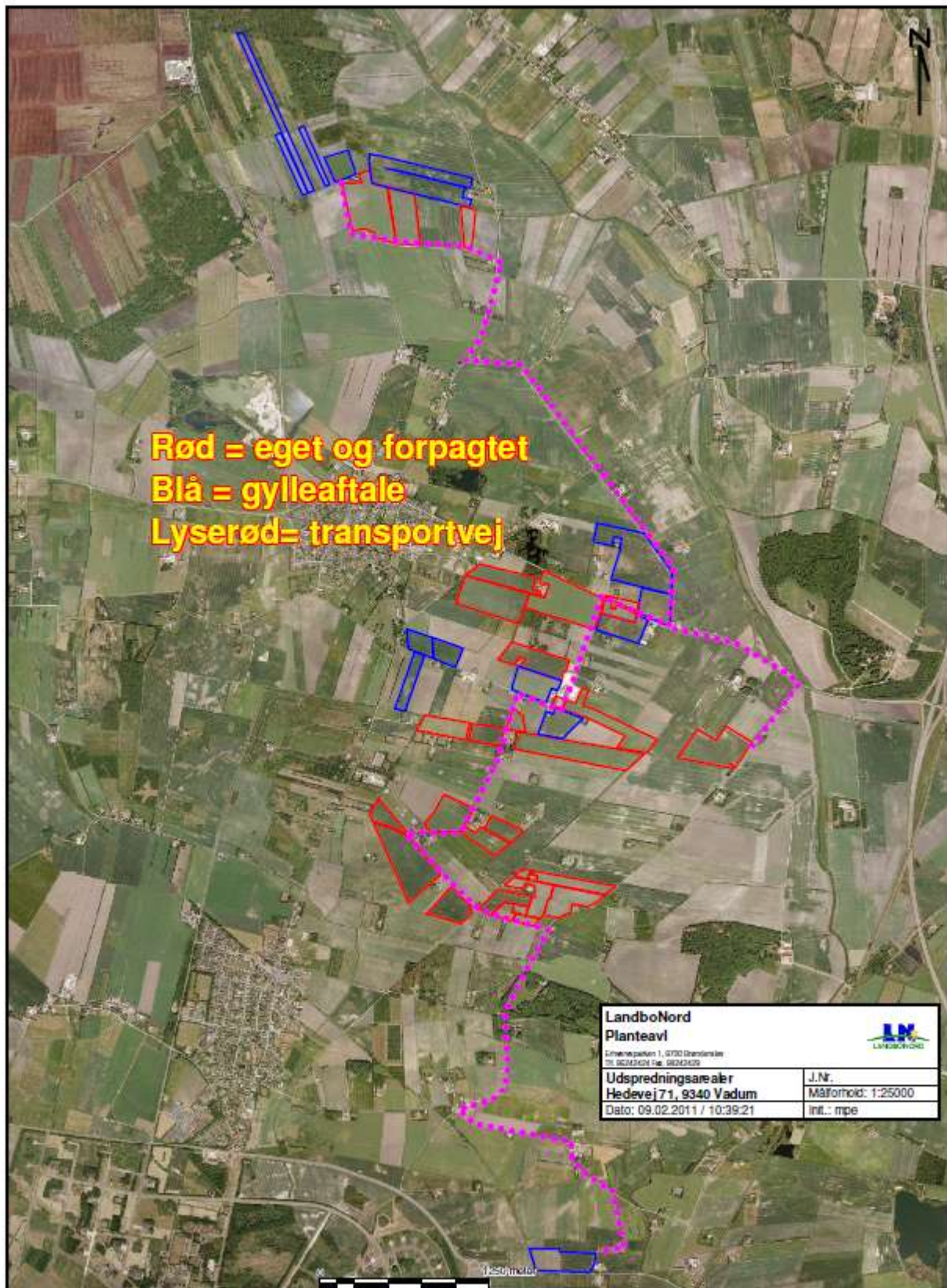
Bilag 1: Lokalisering

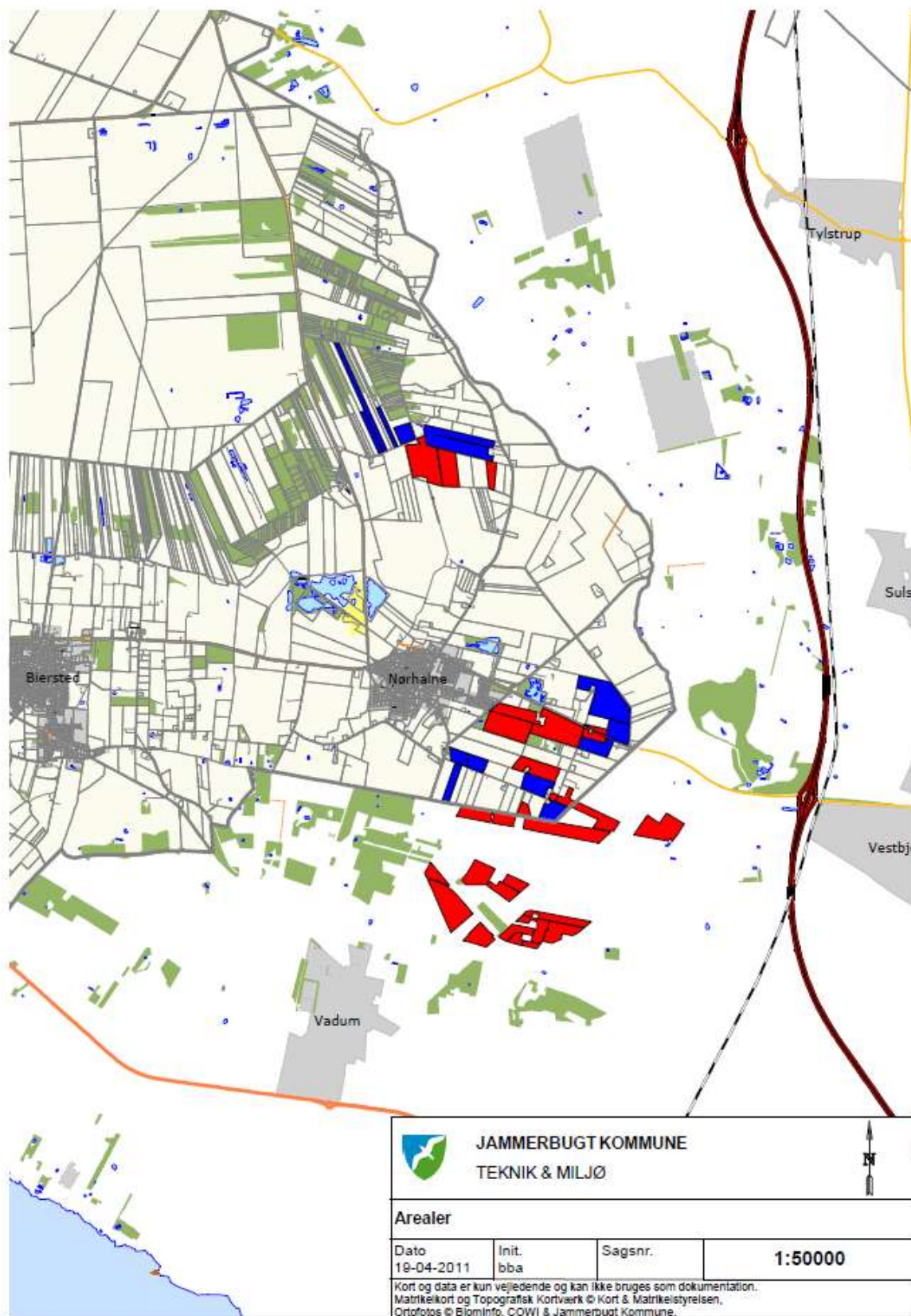
Bilag 2: oversigtskort visende placering af ejendommens bygninger.

Bilag 3: Transportveje

Bilag 4: Arealoversigt - udspretningsarealer.

Vurdering jf. Natura 2000-direktivet

Kravene om vurdering af projekter i forhold til Natura 2000-områder og yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV (bilag IV-arter) er gennemført i bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen). Disse krav gælder også for afgørelser truffet i medfør af husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16.

Kommunen skal foretage en vurdering af, om projekter kan påvirke områderne væsentligt og i bekræftende fald skal der foretages en konsekvensvurdering af projektet, i forhold til hvordan det påvirker de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for området. Hvis konklusionen er, at det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre projekter har risiko for at skade disse arter og naturtyper, skal kommunen meddele afslag på en ansøgning.

Godkendelsesbekendtgørelsen⁴ fastlægger, hvorledes kommunen skal stille skærpede vilkår, der rækker ud over de beskyttelsesniveauer, som er fastlagt i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, i de særlige tilfælde, hvor kommunen vurderer, at det er nødvendigt for at sikre, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område.

Vurderer kommunen således, at selvom der stilles skærpede vilkår i overensstemmelse med godkendelsesbekendtgørelsen, vil det ikke være tilstrækkeligt til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Der henvises i øvrigt til husdyrgodkendelseslovens § 31, hvoraf det fremgår, at kommunen skal meddele afslag på en ansøgning om tilladelse eller godkendelse, hvis lovens § 19 ikke er opfyldt. Denne paragraf siger bl.a., at husdyrbruget skal kunne drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Limfjorden

Jammerbugt Kommune har opland til følgende områder i Limfjorden:

- Natura 2000-område nr. 16 – Løgstør Bredning.
- Bejstrup Løb, der støder op til internationale beskyttelsesområder både mod vest (nr. 16 – Løgstør Bredning) og øst (nr. 15 – Nibe / Gjøl Bredning).
- Natura 2000-område nr. 15 – Nibe / Gjøl Bredning.
- Langerak, der støder op til internationale beskyttelsesområder mod vest (nr. 15 Nibe / Gjøl Bredning) og mod øst (nr. 14 Aalborg Bugt).

⁴ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Påvirkning fra husdyrproduktion i oplandet

I oplandet til områderne har der været en udvikling i husdyrproduktionen fra 2007 til 2010 været en stigning fra 188.887 DE til 191.245 DE⁵.

Tabel 1. Ændring i husdyrtrykket i oplande i bl.a. Jammerbugt Kommune (2007 – 2010).

Delopland	Totale husdyrtryk (DE)			
	2007	2008	2009	2010
Løgstør Bredning	49.211	47.817	45.825	47.773
Nibe-Gjøl Bredning	90.516	91.791	91.955	92.764
Langerak	49.160	50.140	50.664	50.708

Ifølge godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 inddrager kommunerne al tilgængelig viden om natur- og miljøtilstanden i sagsbehandlingen, herunder den viden, der på tidspunktet for godkendelsen er tilgængelig i forbindelse med udarbejdelse af vand- og naturplanerne og de opfølgende kommunale handleplaner. Jammerbugt Kommune har vurderet, at nedenstående beregninger og vurderinger pt. er bedst tilgængelig viden på området.

I basisanalysen⁶ er det vurderet, at Limfjorden er meget påvirkelig overfor effekten af tilførslen af næringsstoffer. Overvågningsresultater fra både den regionale og den nationale overvågning viser, at hele fjorden pt. er påvirket af for store udledninger af næringsstoffer fra land, især kvælstof⁷. Det medfører forøget oplomstring af planteplankton og enårige makroalger, hvilket nedsætter vandets klarhed og forringer ålegræssets dybdegrænse, samt forøger risikoen for iltsvind ved bunden. Bundfaunaens sammensætning påvirkes ligeledes af eutrofieringen.

Vandrammedirektivets basisanalyse del II citerer Recipientkvalitetsplanen for Limfjorden, hvoraf det fremgår, at tilførslen fra oplandet til Limfjorden skal ned på 9.520 tons kvælstof pr. år fordelt på 1.340 tons fra punktkilder og 8.180 tons kvælstof pr. år fra den diffuse tilførsel. Midtvejsevalueringen af Vandmiljøplan III⁸ viser, at målene i denne ikke nås. Havde de været nået, ville den årlige diffuse kvælstoftilførsel til Limfjorden have været reduceret til ca. 9.700 tons pr. år. En udledning til Limfjorden samlet set på 8.180 tons kvælstof pr. år fra diffuse kilder svarer til et gennemsnitligt bidrag fra hektarstøttearealerne på ~15,4 kg N/ha og et bidrag fra øvrige arealer på ~2,9 kg N/ha (10 kg N/ha fra rodzonen⁹, der reduceres ~71 % inden det når kysten).

For fosfors vedkommende stammer 28 % af bidraget til Limfjorden fra punktkilder, 31 % fra landbruget og 41 % er baggrundsbidraget¹⁰. En lang række forhold har betydning for tabet fra landbrugsjord og det største tab kommer fra "risikoarealer", hvor mængden af flytbart fosfor er stort, eller hvor transportvejen fra mark til vandløb/fjord er let. En stor mængde af flytbart fosfor opstår, hvis marken tilføres mere fosfor end der fjernes med afgrøderne samtidig med, at jorden allerede indeholder meget fosfor, eller hvis jorden har en dårlig

⁵ <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm> - d. 3/3-2011

⁶ Se Ringkøbing Amt et al (2006): Basisanalyse del II Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for, at vandforekomsten ikke kan opfylde regionplanmålene senest 22. december 2015 (side 24).

⁷ Se Miljøcenter Aalborg (februar 2008): Limfjorden. - Statusnotat februar 2008.

⁸ Se Petersen et al (december 2008) Midtvejsevaluering af Vandmiljøplan III.

⁹ Se Nordjyllands Amt, Ringkøbing Amt, Viborg Amt og Århus Amt (2006). Kvælstofudvaskning og reduktionsprocenter og Miljøcenter Århus (20. November 2007). Kvælstofreduktion mellem rodzoneudvaskning og det, der når frem til havområdet bilag 5 i Niras (2008) Århus Kommune – Vurdering af miljømæssige og økonomiske konsekvenser af udvidelser af husdyrbrug. N og P udvaskning til Århus Bugt.

¹⁰ Se side 14 i Ringkøbing Amt et al. (december 2006) Limfjordspjecen – Limfjordens miljøtilstand før, nu og i fremtiden.

evne til at binde fosfor. Limfjordsamterne vurderede ud fra jordtyper og dræning, at en stor del af de samlede fosfortab i Limfjordsoplandet kommer fra dræned lavbundsarealer, mens en lavere andel kom fra erosionstruede arealer og dræned højbundsarealer¹¹. Tilføres der husdyrgødning op til de gældende harmonikrav, vil der typisk blive tilført mere fosfor, end der fraføres med afgrøderne - altså sker der en nettotilførsel af fosfor. I Vandrammedirektivets basisanalyse del II¹² vurderes det, at der er en risiko for en øget tilførsel af fosfor frem til 2015, da der kun er vedtaget tiltag som halverer den årlige stigning i jordens indhold af fosfor.

Vurdering af Natura 2000-område

Arealerne afvander i det aktuelle projekt til:

- Langerak, der støder op til internationale beskyttelsesområder mod vest (nr. 15 Nibe / Gjøl Bredning) og mod øst (nr. 14 Aalborg Bugt).

Langerak – Konsekvensvurdering jf. Natura 2000 direktiverne

Langerak er det 30 km lange, 1-2 km brede og ca. 10 m dybe sund mellem Hals og Aalborg. Ved Egholm vest for Aalborg grænser Langerak op til Nibe / Gjøl Bredning (Habitatområde 15 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 1), mens det mod øst grænser op til Aalborg Bugt (Habitatområde nr. 14 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 2).

Generelt er vandskiftet i Limfjorden bestemt af primært tidevand og vind. Netto er der som følge heraf en østgående strøm med en indstrømning fra Nordsøen til Limfjorden i størrelsesorden 6,4 km³ havvand årligt og en udgående strøm ved Hals mod Kattegat i størrelsesorden 9,1 km³ årligt. Dette gav i perioden 1990 – 2003 en netto indstrømning af N og P på henholdsvis 330 og 63 ton årligt fra Nordsøen, mens nettotilførselen for N og P fra Limfjorden til Kattegat ved Hals var henholdsvis 9.971 og 592 ton pr år¹³.

Udvaskning af næringsstoffer fra landbrugsarealer i oplandet til Langerak forventes på denne baggrund først og fremmest at kunne påvirke Aalborg Bugt. Oplandet til Langerak er i størrelsesorden 69.700 ha, hvor der kystnært er udpeget større arealer til nitratklasse 1. De øvrige arealer er beliggende uden for nitratklasse.

I det aktuelle projekt afvander 153,78 ha til Langerak.

Påvirkningen af Aalborg Bugt skal derfor vurderes.

¹¹ Se side 25 i Ringkøbing Amt et al. (December 2006) Limfjordspjecen – Limfjordens miljøtilstand før, nu og i fremtiden.

¹² Se side 25 i Vandrammedirektivets basisanalyse del II

¹³ Se side 17-18 i Ringkøbing Amt et al (maj 2005).

Aalborg Bugt – Konsekvensvurdering jf. Natura 2000 direktiverne

Aalborg bugt er en del af Habitatområde 14 og størstedelen er udpeget som naturtype 1110 (Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand) eller 1160 (Større lavvandede bugter og vige)¹⁴. Ifølge Natura 2000 Basisanalysen er der tilsyneladende ikke baggrund for at skelne de to naturtyper ved en statisk registrering i Aalborg Bugt, idet kystens revlesystemer, småøer m.m. er ret dynamiske. Karakterarter for naturtypen 1160 er Ålegræs, Smalbladet og Dværg-bændeltang, Alm. Havgræs, arter af vandaks og bentiske alger, mens karakterarterne for 1110 pt. er til diskussion i EU. Sandbanker (naturtype 1110) kan dog være ubevoksede eller have havgræssamfund, oftest domineret af ålegræs¹⁵. Endvidere er der kystnært udpeget større arealer som naturtype 1140 (Mudder- og sandflader tørlagt ved ebbe). Denne naturtype er afgrænset som lavvandede områder uden landplanter, men dækket af blågrøn- og kiselalger med stedvist ålegræs og havgræs. Den sidste marine naturtype 1150 (Kystlaguner og strandsøer) i området (ca. 46 ha.) er områder med mere eller mindre brakt vand, der helt eller delvist er adskilt fra havet. Miljøtilstanden i alle kystnære og åbne indre farvande i Danmark vurderes generelt som utilfredsstillende¹⁶.

¹⁴ Se http://www.blst.dk/Natura2000plan/Natura2000omraader/Habitat/Marine_habitater/Marin_kort.htm

¹⁵ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

¹⁶ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549

Næringsstofbelastning

I Natura 2000 basisanalysen for Aalborg Bugt vurderes det, at miljøet i Kattegat er påvirkeligt af effekten fra tilførsel af næringsstoffer. Forhøjede niveauer af næringsalte medfører en forøget vækst af trådformede alger og plankton, hvilket nedsætter vandets klarhed og som derfor kan skygge den øvrige flora (herunder ålegræsset) og fauna, samt forøger risikoen for iltsvind ved bunden.

Den hidtidige målsætning (Nordjyllands Amt) for iltindholdet ved bunden er de fleste år opfyldt¹⁷. Det skal dog understreges, at der har været et voldsomt tilfælde af iltsvind i Aalborg Bugt i 2002. Dette startede den 31. juli og i løbet af august udviklede dette sig til et kraftigt iltsvind med koncentrationer på 0,7-1,3 mg/l¹⁸. Det kraftige iltsvind forekommer i et tyndt lag saltvand tæt ved bunden. I september kunne der i Aalborg Bugt konstateres døde krabber og søanemoner på ca. 10 m dybde¹⁹. Det 8-9 uger lange og i perioder kraftige iltsvind i Aalborg Bugt kulminerede i begyndelsen af oktober, hvor hård vestenvind blæste overfladevandet ud i Kattegat, hvorved det iltfattige bundvand blev presset helt ind mod den jyske kyst. Dette medførte omfattende død af fisk og bunddyr²⁰.

Arter i Habitatområde nr. 14

Havlampretten er en del af udpegningsgrundlaget og er en snylter i det marine stadie, idet den suger sig fast til fisk og ernærer sig af disse. En god bestand af byttefisk er derfor vigtig og arten kan således teoretisk blive påvirket af en nedgang i fiskebestanden. Tilsvarende fouragerer både Spættet Sæl og Odder på fiskebestanden i Aalborg bugt og er begge en del af udpegningsgrundlaget. Odderen etablerer sig dog først og fremmest i

¹⁷ Se Vandrammedirektivets basisanalyse del II. Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for at vandforekomsterne ikke kan opfylde målene i regionplanen senest 22. december 2015. Vanddistrikt 80.

¹⁸ Se DMU (August 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport august 2002

¹⁹ Se DMU (September 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport september 2002

²⁰ Se DMU (Oktober 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport oktober 2002

territorier langs vandløbene/søerne. Umiddelbart vurderes næringsstofbelastningen af Aalborg Bugt derfor til ikke at have en væsentlig betydning for Odderens trivsel i området. Hvis en iltsvindssituation som den i 2002 skulle opstå igen vil disse arter dog skulle søge føde i andre områder ind til fiskebestanden på ny er etableret i Aalborg Bugt. Tilsvarende vil Stavsilden trække væk fra området.

Fuglebeskyttelsesområde 2

Flere af de arter som er ynglefugle og en del af udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2 er tilsvarende afhængig af, at naturtyperne har god tilstand. Er tilstanden ikke god kan det betyde ændringer/fald i fiskebestanden m.m., der udgør fødegrundlaget for eksempelvis de i området tilstedeværende ternearter (split-, hav-, og dværgterne). Havterneren er i fremgang i området, mens status for split- og dværgterneren er henholdsvis usikker og svingende. For splitterne er nedgang i fiskebestand nævnt som mulig trussel for arten, mens der for de andre to mere er fremhævet forstyrrelser på strande, øer og holme.

Andre fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2, er afhængige af ålegræsset / undervandsplanter direkte som fødekilde herunder lysbuget knortegås, sangsvane og pibesvane. For den lysbugede knortegås er status en stabil bestand i området, mens den er ukendt for de to svanearter. Det vurderes, at pibesvaner og sangsvaner kompenserer fuldt ud for evt. manglende føde i de marine områder ved at fouragere på landbrugsafgrøder. Disse to arter er næppe påvirket væsentligt af næringsstofbelastningen af Aalborg Bugt.

Edderfugl, fløjlsand og sortand raster primært lidt væk fra kysten på lavvandede banker, hvor de finder deres foretrukne fødeemne som er blåmuslinger, hjertemuslinger og hvælvet trugmusling²¹. Bjerganden (status stabil) ligger om dagen i store flokke på havet langt fra land, mens de om natten opsøger fourageringsområderne, som er de lavvandede kystområder, hvor de dykker efter muslinger og snegle. Natura 2000 basisanalysen viser en tilbagegang for edderfugl, sortand og fløjlsand, men konkludere samtidig, at denne kan skyldes øget deponering af sand og dermed lavere vand. Endelig har der tilsyneladende været tale om en forkert afgrænsning i Kattegat og et nyt fuglebeskyttelsesområde er udlagt i forlængelse af fuglebeskyttelsesområde 2 og 15 ud i Kattegat.

Gravand, hjejle og alm. ryle fouragerer på tørlagte sand og mudderflader. Gravanden spiser primært dyndsnegle, mens hjejle og alm. ryle spiser forskellige smådyr som orme og små krebsdyr. Alle tre arter er jf. Natura 2000 basisanalysen i fremgang i området. Med baggrund i denne levevis og status for arterne i området vurderes det, at disse rastende trækfugle ikke er væsentlig påvirket af næringsstofbelastningen i Aalborg Bugt.

Fjordterne og klyde er ikke en del af udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2, men er fundet ynglende i dette. Fjordterneren har enkelte år haft enkelte ynglepar ved Stensnæs (Nordlige del af Aalborg Bugt) og er en art der normalt fouragere tæt på kolonien efter småfisk. Den er som følge heraf mere påvirkelig af en eventuel nedgang i fiskebestanden end de øvrige terner. Klyden yngler spredt og i svingende, men måske stigende antal (Stensnæs og Gerå) og fouragerer primært på lavt vand og i den øverste

²¹ Se Søgaard et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus, Grell (1998) og Skov- og Naturstyrelsen hjemmeside <http://www.skovognatur.dk/>.

del af mudderet efter rejer, børsteorme og krebsdyr. Med baggrund i denne levevis vurderes det, at klyden ikke er væsentlig påvirket af næringsstofbelastningen i Aalborg Bugt.

Konklusion - Aalborg Bugt

I forhold til de lukkede Natura 2000 recipienter som Halkær Bredning, Hjarbæk Fjord, Lovns Bredning etc., må Aalborg bugt karakteriseres som relativt robust med stor vandudskiftning med resten af Kattegat, Skagerrak og Nordsøen og hvor der tilføres udstrømmende vandmasser fra Østersøen gennem Bælthavet. Dette understøttes af, at iltvindshændelser er relativt sjældne i området. Påvirkningen fra det enkelte landbrugsprojekt i oplandet til Langerak vurderes i den sammenhæng at være mindre væsentligt. Generelt bemærkes det endvidere, at husdyrtrykket ikke er stort i oplandet til Aalborg bugt ligesom, det er lavt i oplandet til Langerak. Tilledningen af N fra Limfjorden generelt er dog betragtelig.

Oplandet til Langerak udgør godt 61.327 ha landbrugsjord. I det ansøgte projekt afvander 153,78 ha udspretningsarealer til Langerak, hvilket svarer til 0,2 % af oplandet.

For at kunne vurdere om der kan gives en godkendelse til projektet, skal det vurderes i forhold til både det enkelte projekt og den evt. kumulative effekt sammen med andre planer og projekter.

Husdyrtrykket i oplandet til Langerak er steget fra 2007 til 2010 fra 49.160 DE til 50.708 DE altså en stigning på ca. 3,1 %. Miljøstyrelsen har med notat af 28. februar 2011 angivet, at der ved vurderinger kan ses bort fra stigninger under 5 %, da der er en usikkerhed på CHR-dataene på 5 – 10 %. Jammerbugt Kommune har siden 2007 givet godkendelser der omfatter 288 ha i oplandet. Det har generelt medført en stigning i kvælstofudvaskningen fra de godkendte husdyrproduktioner på 0,2 %. Dette er beregnet ud fra de beregnede udvaskninger fra nudrift og ansøgt drift i de godkendte projekter.²²

Det vurderes dog, at der ikke er en kumulativ effekt i oplandet, som giver anledning til, at der skal gives afslag til det ansøgte på grund af usikkerhed på CHR-data..

Miljøstyrelsen har i januar 2011 udgivet en digital husdyrvejledning, hvori det er angivet, hvordan projekterne kan vurderes i forhold til påvirkningen af Natura 2000-områder med kvælstof. Nedenfor er beregningen gennemført for det aktuelle projekt.

²² Indtil d. 1. marts 2011

Tabel: Beregning af kvælstofbidraget fra det ansøgte projekt ud fra Miljøstyrelsens vejledning. Reduktionspotentialer er fundet ud fra reduktionspotentialer i det givne opland (www.arealinfo.dk). For hele oplandet til Langerak/Aalborg Bugt er reduktionspotentialer beregnet til 72 %. Standardudvaskningen er skønnet/beregnet vha. standardværdier (Sandjord = 78 kg N/ha/år og lerjord 47 kg N/ha/år)

Natura 2000 område	
Opland til Natura 2000 området, ha	69.732
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000 området, ha	61.327
Reduktionspotentialer i opland til Natura 2000-område (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	72
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år	78
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området, kg N/år	1.339.382
Udvaskning fra øvrige opland (standard), kg N/år	23.534
I alt fra opland, kg N/år	1.362.916
Det ansøgte	
Reduktion i vandløbsopland, pct.	77
Areal til udspreddning, ha	153,8
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år	9,0
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år	318
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,023

Ud fra beregningen udgør kvælstofbidraget fra husdyrproduktionen 0,02 %. Miljøstyrelsen har angivet et afskæringskriterium på 1 % for hvornår projektet i sig selv vil kunne påvirke Natura 2000-området. Ud fra dette afskæringskriterium kan der hermed gives tilladelse til det ansøgte projekt.

I dette projekt medfører ansøgt drift en mindre kvælstofudvaskning i forhold til nudrift. Det vurderes på denne baggrund, at ændringen i kvælstofbelastningen fra projektet i sig selv ikke vil påvirke Natura 2000-vandområdet væsentligt.

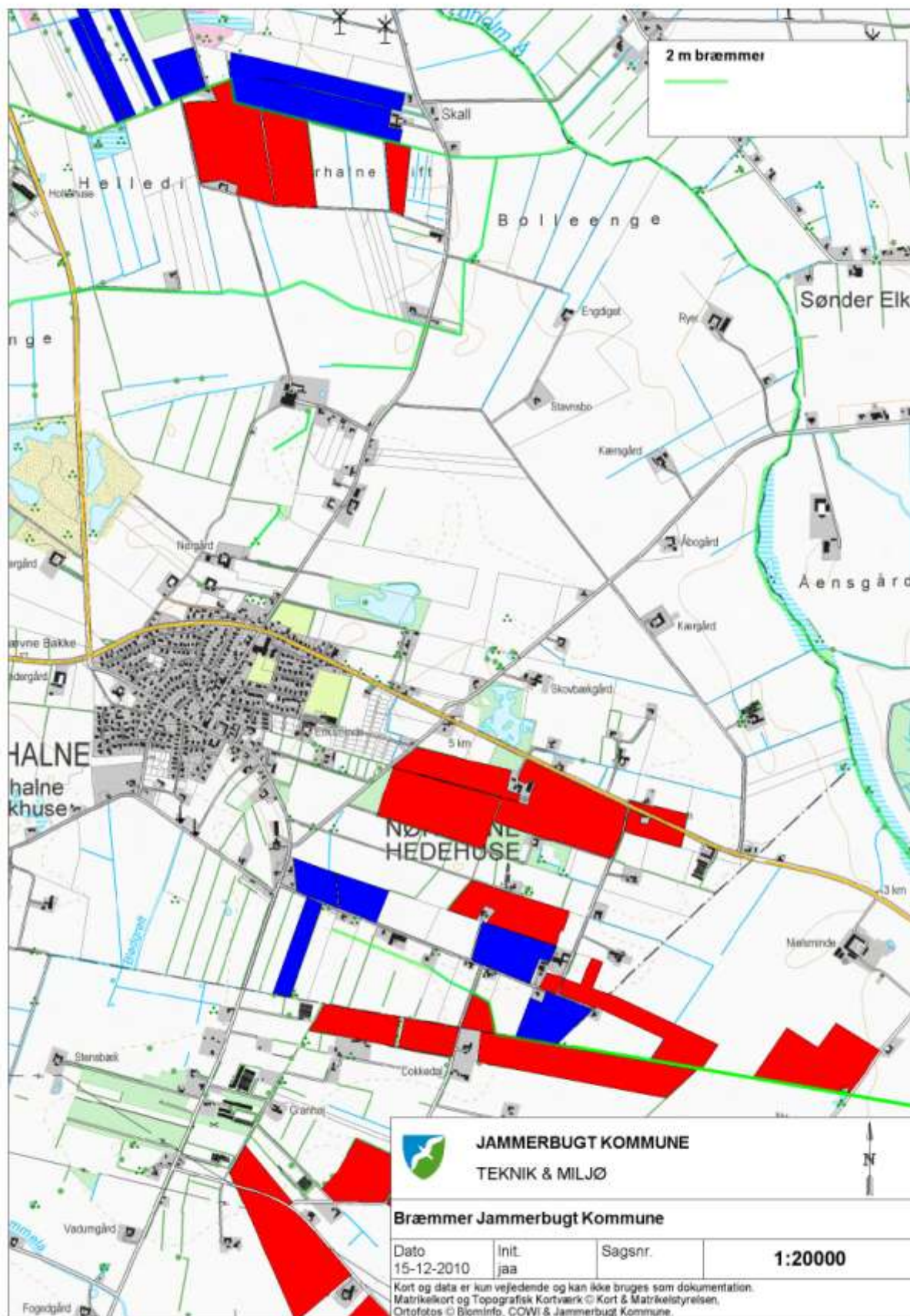
Fosforoverskuddet stiger fra 14,8 kg P/ha/år til 15,3 kg P/ha/år. Hovedparten af fosfortabet fra landbrugsjorde er knyttet til en mindre del af landbrugsarealet, de såkaldte risikoarealer²³. Størstedelen af udbringningsarealerne i dette projekt er ikke risikoarealer men robuste arealer (ca. 73 %). Det vurderes på denne baggrund, at ændringen i fosforbelastningen fra projektet i sig selv ikke vil påvirke Natura 2000-vandområdet væsentligt.

²³ En type risikoarealer er visse lavbundsarealer. Lavbundsjorde udgør grænsefladen mellem højbundsjorde og det nærliggende vandmiljø i form af vandløb, søer og fjorde. En anden type risikoarealer er arealer, der skræner ned mod recipienten – især i perioder med megen og intensiv regn eller tårbrud kan der være risiko for erosion og fosfortab.

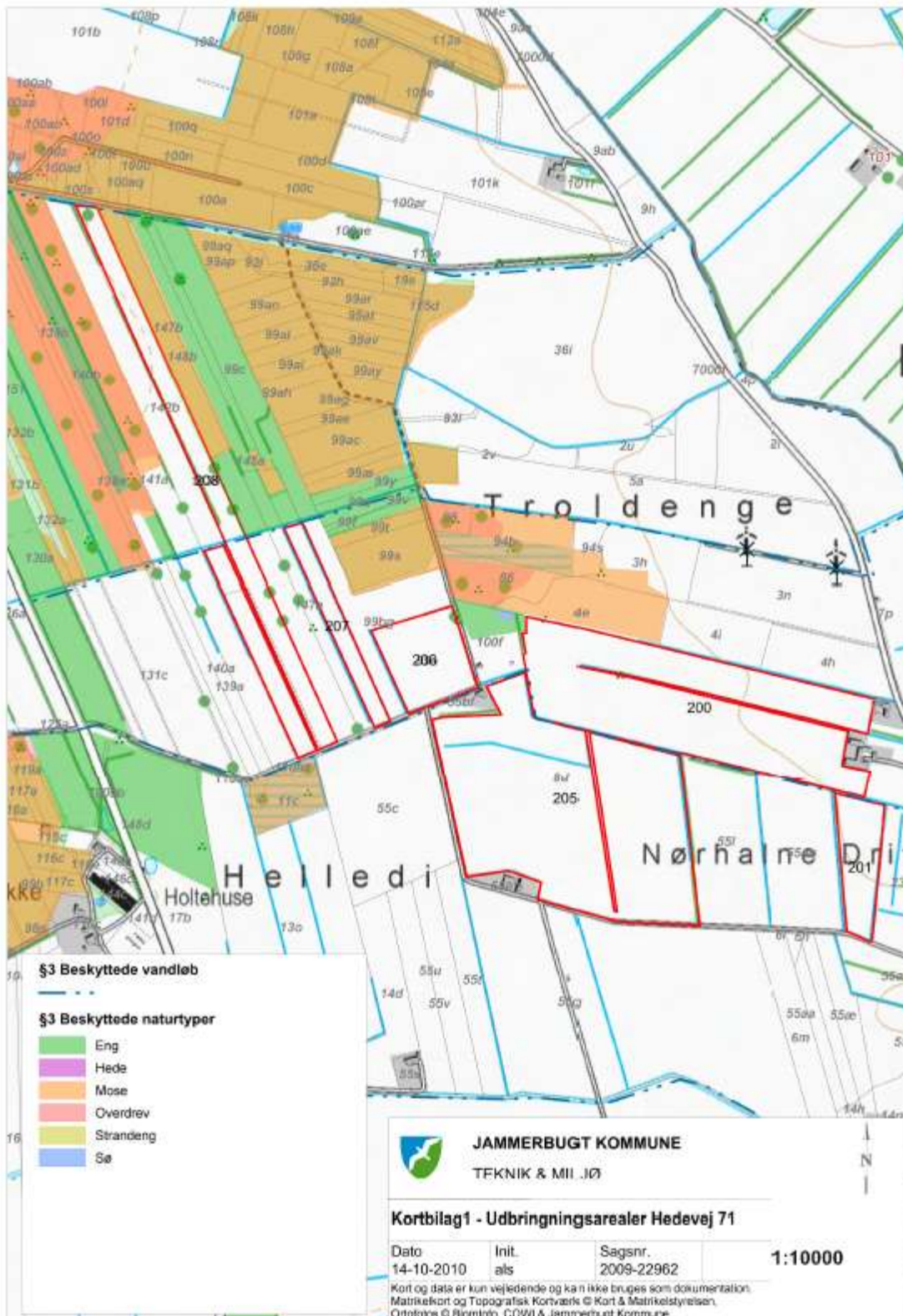
Referencer:

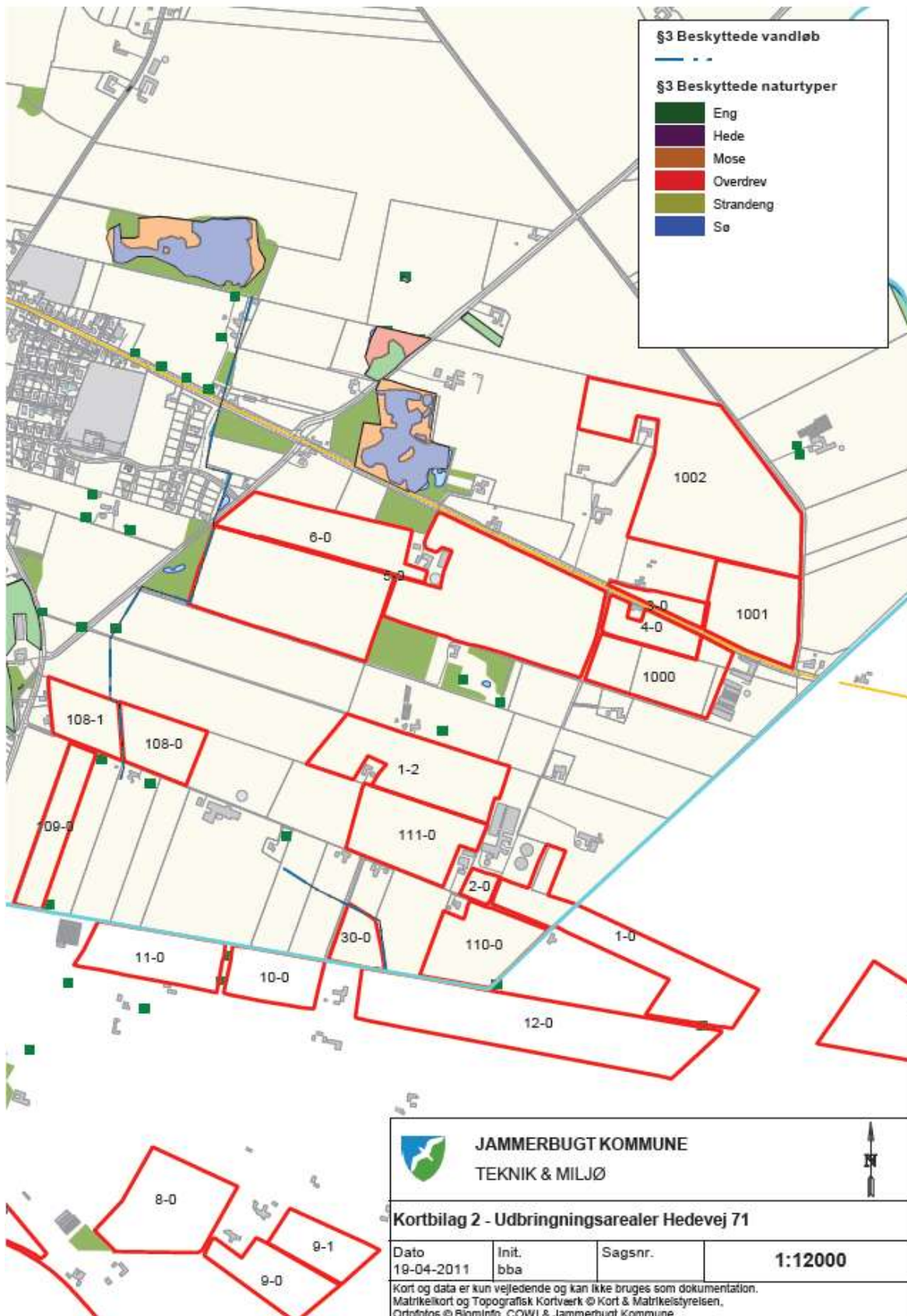
- Bio/consult (marts 2003): Bundvegetationen i Limfjorden 2002.
<http://limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2002/Specialrapp2002/Bundvegetation%20i%20Limfjorden%2002.pdf>
- Dahl K., Petersen J.K., Josefson A.B., Dahllöf I., Søgaard B. (2005) Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper. Faglig rapport fra DMU nr. 549.
http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR549.PDF
- DMU (August 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltarport august 2002
http://www.dmu.dk/NR/ronlyres/F7E00DEB-329A-4290-B795-2C7CB7A40AF5/0/Iltarport2002_08.pdf
- DMU (September 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltarport september 2002
http://www.dmu.dk/NR/ronlyres/0974858A-8D0E-48CA-AC24-5FB301030065/0/Iltarport2002_09.pdf
- DMU (Oktober 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltarport oktober 2002
http://www.dmu.dk/NR/ronlyres/0B1286F8-7C79-4CA9-9CCD-A1DF21BEF61C/0/Iltarport2002_10.pdf
- Grell M.B. (1998): Fuglenes Danmark. Gads forlag
- Hedeselskabet (2004): Bundfaunamonitering Limfjorden 2004. Limfjordsovervågningen.
http://limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2004/Bundfauna_Limfj_2004.pdf
- Markager S., Storm L.M. & Stedmon C.A. (2006): Limfjordens Miljøtilstand 1985 til 2003.
<http://limfjord.dk/rapporter/Handlingsplan%20Limfjorden/FR577.pdf>
- Miljøcenter Aalborg (Juni 2007): Natura 2000-basisanalyse – Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg. http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/986CC9EB-4ED6-40B4-9BA9-E3EA43B24193/0/N2omr_16_basisanalyse_natur.pdf.
- Miljøcenter Aalborg (Juni 2007a): Natura 2000-basisanalyse – Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal. http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/E68AA891-0094-44B9-8460-A30F7D8C48B0/0/N2omr_15_basisanalyse_natur.pdf
- Vandrammedirektivets Basisanalyse del II. Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for, at vandforekomsterne ikke kan opfylde målene i regionplanen senest 22. december 2015. Vanddistrikt 80. <http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/0D87D6ED-B347-4BFB-9166-49FC9862CFDC/0/Basisanalyse2KattegatSkagerrakogMariagerFjord.pdf>
- Ringkøbing Amt, Viborg Amt og Nordjyllands Amt (maj 2003): NOVA 2003 Marin overvågning 1998-2003 – Vandmiljø i Limfjorden 2002.
<http://www.limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2002/Limfjorden%202002.pdf>
- Ringkøbing Amt, Viborg Amt og Nordjyllands Amt (maj 2005): NOVANA Marin overvågning 2004-2009 – Vandmiljø i Limfjorden 2004. <http://limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2004/Hovedrapport.pdf>
- Ringkøbing Amt, Viborg Amt, Århus Amt og Nordjyllands Amt (december 2006): Limfjordspjecen – Limfjordens miljøtilstand før, nu og i fremtiden.
<http://www.limfjord.dk/rapporter/Pjece/limfjordspjece%202006.pdf>
- Søgaard B., Skov F., Ejrnæs R., Nielsen K.E., Pihl S., Clausen P., Laursen K., Bregnballe T., Madsen J., Baattrup-Pedersen A., Søndergaard M., Lauridsen T.L., Fredshavn J., Aude E. & Nygaard B. (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus. Faglig rapport fra DMU, nr. 457.
http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR457_2udg_www.pdf

Bilag 6: Bræmmeort Jammerbugt Kommune

Bilag 7: Naturbilag – Udbringningsarealer i Jammerbugt Kommune

Langerak - Konsekvensvurdering jf. Natura 2000 direktiverne

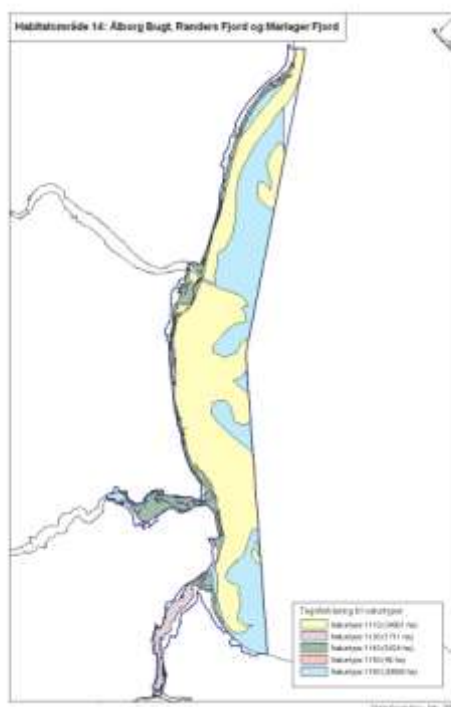
Langerak er det 30 km lange, 1-2 km brede og ca. 10 m dybe sund mellem Hals og Aalborg. Ved Egholm vest for Aalborg grænser Langerak op til Nibe/Gjøl Bredning (Habitatområde 15 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 1), mens det mod øst grænser op til Aalborg Bugt (Habitatområde nr. 14 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 2).

Generelt er vandskiftet i Limfjorden bestemt af primært tidevand og vind. Netto er der som følge heraf en østgående strøm med en indstrømning fra Nordsøen til Limfjorden i størrelsesordenen 6,4 km³ havvand årligt og en udgående strøm ved Hals mod Kattegat i størrelsesordenen 9,1 km³ årligt. Dette gav i perioden 1990 – 2003 en netto indstrømning af N og P på henholdsvis 330 og 63 ton årligt fra Nordsøen, mens nettotilførselen for N og P fra Limfjorden til Kattegat ved Hals var henholdsvis 9.971 og 592 ton pr år²⁴. Udvaskning af næringsstoffer fra landbrugsarealer i oplandet til Langerak forventes på denne baggrund først og fremmest at kunne påvirke Aalborg Bugt.

Oplandet til Langerak er i størrelsesordenen 69.700 ha, hvor der kystnært er udpeget større arealer til nitratklasse 1. Dette betyder, at mellem 0 og 50 % af kvælstoffet reduceres. De øvrige arealer er beliggende uden for nitratklasse.

Aalborg Bugt - Habitatområde nr. 14 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 2

²⁴ Se side 17-18 i Ringkjøbing Amt et al. (maj 2005).

Aalborg bugt en del af Habitatområde 14 og størstedelen er udpeget som naturtype 1110 (Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand) eller 1160 (Større lavvandede bugter og vige)²⁵. Ifølge Natura 2000 Basisanalysen er der tilsyneladende ikke baggrund for at skelne de to naturtyper ved en statisk registrering i Aalborg Bugt, idet kystens revlesystemer, småøer m.m. er ret dynamiske. Karakterarter for naturtypen 1160 er Ålegræs, Smalbladet og Dværg-bændeltang, Alm. Havgræs, arter af vandaks og bentiske alger, mens karakterarterne for 1110 for øjeblikket er til diskussion i EU. Sandbanker (naturtype 1110) kan dog være ubevoksede eller have havgræssamfund, oftest domineret af Ålegræs²⁶.

Endvidere er der kystnært udpeget større arealer som naturtype 1140 (Mudder- og sandflader tørlagt ved ebbe). Denne naturtype er afgrænset som lavvandede områder uden landplanter, men dækket af Blågrøn- og Kiselalger med stedvist Ålegræs og Havgræs. Den sidste marine naturtype 1150 (Kystlaguner og strandsøer) i området (ca. 46 ha.) er områder med mere eller mindre brakt vand, der helt eller delvist er adskilt fra havet. Miljøtilstanden i alle kystnære og åbne indre farvande i Danmark vurderes generelt som utilfredsstillende²⁷.

Næringsstofbelastning

I Natura 2000 basisanalysen for Aalborg bugt vurderes det, at miljøet i Kattegat er påvirkeligt af effekten fra tilførsel af næringsstoffer. Forhøjede niveauer af næringssalte medfører en forøget vækst af trådformede alger og plankton, hvilket nedsætter vandets klarhed, og som derfor kan skygge den øvrige flora (herunder ålegræsset) og fauna, samt forøger risikoen for iltsvind ved bunden.

²⁵ Se http://www.blst.dk/Natura2000plan/Natura2000omraader/Habitat/Marine_habitater/Marin_kort.htm.

²⁶ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

²⁷ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

Den hidtidige målsætning (Nordjyllands Amt) for iltindholdet ved bunden er de fleste år opfyldt²⁸. Det skal dog understreges, at der har været et voldsomt tilfælde af iltsvind i Aalborg Bugt i 2002. Dette startede den 31. juli og i løbet af august udviklede dette sig til et kraftigt iltsvind med koncentrationer på 0,7-1,3 mg/l²⁹. Det kraftige iltsvind forekommer i et tyndt lag saltvand tæt ved bunden. I september kunne der i Aalborg Bugt konstateres døde krabber og sønemoner på ca. 10 m dybde³⁰. Det 8-9 uger lange og i perioder kraftige iltsvind i Aalborg Bugt kulminerede i begyndelsen af oktober, hvor hård vestenvind blæste overfladevandet ud i Kattegat, hvorved det iltfattige bundvand blev presset helt ind mod den jyske kyst. Dette medførte omfattende død af fisk og bunddyr³¹.

Arter i Habitatområde nr. 14

Havlampretten er en del af udpegningsgrundlaget og er en snylter i det marine stadie, idet den suger sig fast til fisk og ernærer sig af disse. En god bestand af byttefisk er derfor vigtig og arten kan således teoretisk blive påvirket af en nedgang i fiskebestanden. Tilsvarende fouragerer både Spættet Sæl og Odder på fiskebestanden i Aalborg bugt og er begge en del af udpegningsgrundlaget. Odderen etablerer sig dog først og fremmest i territorier langs vandløbene/søerne. Umiddelbart vurderes næringsstofbelastningen af Aalborg Bugt derfor til ikke at have en væsentlig betydning for Odderens trivsel i området. Hvis en iltsvindssituation, som den i 2002, skulle opstå igen, vil disse arter dog skulle søge føde i andre områder, indtil fiskebestanden på ny er etableret i Aalborg Bugt. Tilsvarende vil Stavsilden trække væk fra området.

Fuglebeskyttelsesområde 2

Flere af de arter, som er ynglefugle og en del af udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2, er tilsvarende afhængig af, at naturtyperne har god tilstand. Er tilstanden ikke god, kan det betyde ændringer/fald i fiskebestanden m.m., der udgør fødegrundlaget for eksempelvis de i området tilstedeværende ternearter (Split-, Hav-, og Dværgerterne). Havternen er i fremgang i området, mens status for Split- og Dværgerternen er henholdsvis usikker og svingende. For Splitterne er nedgang i fiskebestand nævnt som mulig trussel for arten, mens der for de andre to mere er fremhævet forstyrrelser på strande, øer og holme.

Andre fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2, er afhængige af Ålegræsset/undervandsplanter direkte som fødekilde herunder Lysbuget Knortegås, Sangsvane og Pibesvane. For den Lysbugede Knortegås er status en stabil bestand i området, mens den er ukendt for de to svanearter. Det vurderes, at Pibesvaner og Sangsvaner kompenserer fuldt ud for evt. manglende føde i de marine områder ved at fouragere på landbrugsafgrøder. Disse to arter er næppe påvirket væsentligt af næringsstofbelastningen af Aalborg Bugt.

Edderfugl, Fløjlsand og Sortand raster primært lidt væk fra kysten på lavvandede banker, hvor de finder deres foretrukne fødeemne som er Blåmuslinger, Hjertemuslinger og Hvælvet Trugmusling³².

²⁸ Se Vandrammedirektivets basisanalyse del II. Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for at vandforekomsterne ikke kan opfylde målene i regionplanen senest 22. december 2015. Vanddistrikt 80.

²⁹ Se DMU (August 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport august 2002.

³⁰ Se DMU (September 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport september 2002.

³¹ Se DMU (Oktober 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport oktober 2002.

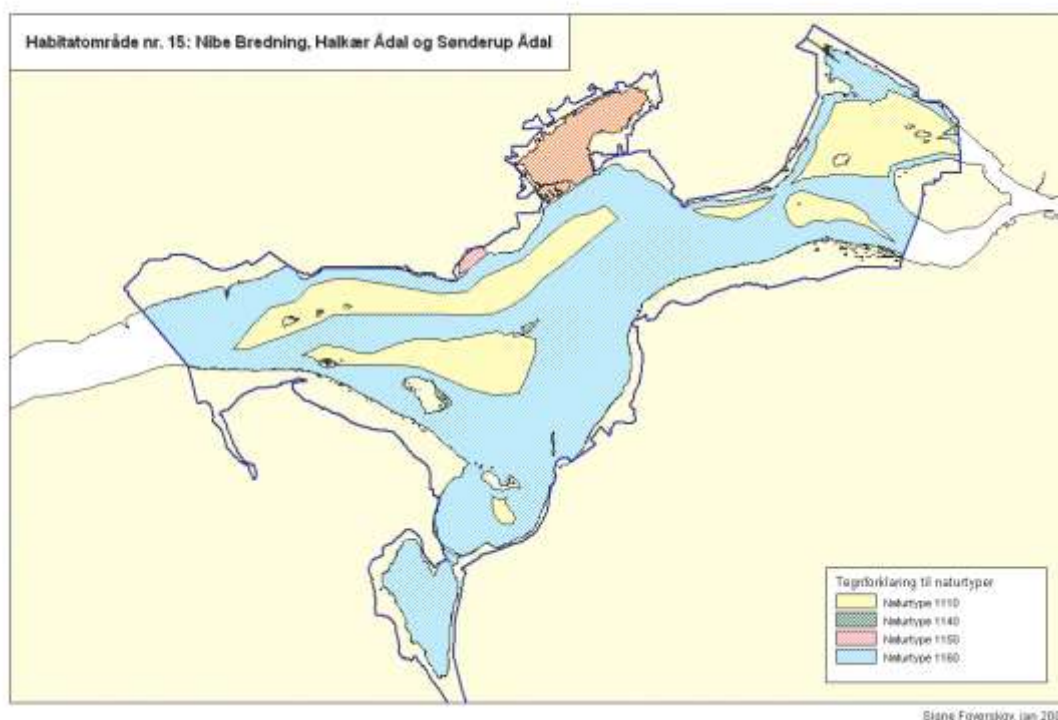
³² Se Søgaard et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus, Grell (1998) og Skov- og Naturstyrelsen hjemmeside <http://www.skovognatur.dk/>.

Bjerganden (status stabil) ligger om dagen i store flokke på havet langt fra land, mens de om natten opsøger fourageringsområderne, som er de lavvandede kystområder, hvor de dykker efter muslinger og snegle. Natura 2000 basisanalysen viser en tilbagegang for Edderfugl, Sortand og Fløjlsand, men konkludere samtidig, at denne kan skyldes øget deponering af sand og dermed lavere vand. Endelig har der tilsyneladende været tale om en forkert afgrænsning i Kattegat og et nyt fuglebeskyttelsesområde er udlagt i forlængelse af fuglebeskyttelsesområde 2 og 15 ud i Kattegat.

Gravand, Hjejle og Alm. Ryle fouragerer på tørlagte sand og mudderflader. Gravanden spiser primært dyndsnegle, mens Hjejle og Alm. Ryle spiser forskellige smådyr som orme og små krebsdyr. Alle tre arter er jf. Natura 2000 basisanalysen i fremgang i området. Med baggrund i denne levevis og status for arterne i området vurderes det, at disse rastende trækfugle ikke er væsentlig påvirket af næringsstofbelastningen i Aalborg Bugt.

Fjordterne og Klyde er ikke en del af udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2, men er fundet ynglende i dette. Fjordternen har enkelte år haft enkelte ynglepar ved Stensnæs (Nordlige del af Aalborg Bugt) og er en art der normalt fouragerer tæt på kolonien efter småfisk. Den er som følge heraf mere påvirkelig af en eventuel nedgang i fiskebestanden end de øvrige terner. Klyden yngler spredt og i svingende, men måske stigende antal (Stensnæs og Gerå), og fouragerer primært på lavt vand og i den øverste del af mudderet efter rejer, børsteorme og krebsdyr. Med baggrund i denne levevis vurderes det, at Klyden ikke er væsentlig påvirket af næringsstofbelastningen i Aalborg Bugt.

Nibe / Gjøl Bredning (- Halkær Bredning) - Habitatområde nr. 15 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 1

Nibe/Gjøl Bredning er for størstedelens vedkommende udpeget som naturtype 1110 (Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand) eller 1160 (Større lavvandede bugter og vige)³³. Karakterarter for naturtypen 1160 er Ålegræs, Smalbladet og Dværg-bændeltang, Alm. Havgræs, arter af vandaks og bentiske alger, mens karakterarterne for 1110 for øjeblikket er til diskussion i EU. Sandbanker (naturtype 1110) kan dog være ubevoksede eller have havgræssamfund, oftest domineret af Ålegræs³⁴.

Endvidere er der kystnært, herunder umiddelbart øst for Kyø/Vår Holm udpeget mindre arealer som naturtype 1140 (Mudder- og sandflader tørlagt ved ebbe). Denne naturtype er afgrænset som lavvandede områder uden landplanter, men dækket af Blågrøn- og Kiselalger med stedvist Ålegræs og Havgræs. Den sidste marine naturtype 1150 (Kystlaguner og strandsøer) er områder med mere eller mindre brakt vand, der helt eller delvist er adskilt fra havet. Arealmæssigt udgør Ulvedybet lang hovedparten af denne naturtype, men der er også udpeget strandsøer ved Nørholm Enge, Hornsgård Holm, Kyø/Vår Holm samt Stavn, Barmer og Valsted Enge.

Miljøtilstanden i alle kystnære og åbne indre farvande i Danmark vurderes generelt som utilfredsstillende³⁵. Jf. Basisanalysen³⁶ er Naturtypen 1140 i Nibe/Gjøl Bredning ikke undersøgt, men det vurderes her, at der ikke er forhold som indikerer, at der ikke er en god tilstand. Der eksisterer ikke megen viden omkring naturtype 1150 - ud over undersøgelser fra Ulvedybet. Generelt vurderes eutrofiering dog som den største påvirkning af søer generelt i Habitatområde 15³⁷.

Næringsstoffbelastning

I Natura 2000 basisanalysen for Nibe/Gjøl Bredning (- Halkær Bredning)³⁸ vurderes de marine naturtyper 1110 og 1160 til forsat at være truet af eutrofiering. Det vurderes i VRD-basisanalyse II, at der er behov for en yderligere indsats for at nedbringe tilførslen af kvælstof og fosfor fra land.

Umiddelbart vurderet er iltsvind ikke hyppigt forekommende og kraftigt iltsvind endnu sjældnere i Nibe/Gjøl Bredning (- Halkær Bredning). Ifølge togtrapper³⁹ for Limfjorden var der den 17. August 2004 målt iltsvind i den østlige del af Nibe/Gjøl Bredning, men allerede næste dag viste mere detaljerede målinger igen forbedrede iltforhold. I ugen op til fandt dykkere levende men slappe børsteorm på sedimentoverflade, hvilket tilsvarende tyder på mindre iltsvindsproblemer. I 1999 var der iltsvind kortvarigt i den vestlige del af Nibe/Gjøl Bredning og i længere tid i Sebber Lo, heraf ca. 3 uger med kraftigt iltsvind.

I oplandet til Nibe/Gjøl Bredning er der et forholdsvist lavt husdyrtryk på mindre end 1 DE/ha, og arealet af oplandet sammenlignet med det marineareal er moderat stort i forhold til øvrige delområder i Limfjorden. Dette indikerer, at kvælstofbelastningen fra oplandet måske ikke er helt så

³³ Se http://www.blst.dk/Natura2000plan/Natura2000omraader/Habitat/Marine_habitater/Marin_kort.htm.

³⁴ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

³⁵ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

³⁶ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007): Natura 2000 Basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

³⁷ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007): Natura 2000 Basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

³⁸ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007): Natura 2000 Basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

³⁹ Se <http://www.limfjord.dk/seneste.htm>.

voldsom i dette område. Ifølge Markager et al. (2006)⁴⁰ har den lokale kvælstoftilførsel heller ikke en signifikant effekt på koncentrationen af totalkvælstof i Nibe/Gjøl Bredning. Markager et al. konkluderede, at hvis man i stedet anvender kvælstoftilførslen til den vestlige del af Limfjorden fås en bedre og signifikant sammenhæng med totalkvælstof koncentrationen i Nibe/Gjøl Bredning. Den dominerende effekt af tilførslen fra den vestlige del af fjorden til Nibe Bredning kan skyldes, at vandet i fjorden hovedsagelig strømmer fra vest mod øst.

Når det drejer sig om fosfor stammer 28 % af bidraget til Limfjorden fra punktkilder, 31 % fra landbruget, og 41 % er baggrundsbidraget⁴¹. En lang række forhold har betydning for tabet fra landbrugsjord og det største tab kommer fra ”risikoarealer”, hvor mængden af flytbart fosfor er stort, eller hvor transportvejen fra mark til vandløb/fjord er let. En stor mængde af flytbart fosfor opstår, hvis marken tilføres mere fosfor, end der fjernes med afgrøderne samtidig med, at jorden allerede indeholder meget fosfor, eller hvis jorden har en dårlig evne til at binde fosfor.

Limfjordsamterne vurderede ud fra jordtyper og dræning, at en stor del af de samlede fosfortab i Limfjordsoplandet kommer fra dræned lavbundsarealer, mens en lavere andel kom fra erosions-truede arealer og dræned højbundsarealer⁴². Tilføres der husdyrgødning op til de gældende harmonikrav, vil der typisk blive tilført mere fosfor, end der fraføres med afgrøderne - altså sker der en nettotilførsel af fosfor. I Vandrammedirektivets basisanalyse del II⁴³ vurderes det, at der er en risiko for en øget tilførsel af fosfor frem til 2015, da der kun er vedtaget tiltag, som halverer den årlige stigning i jordens indhold af fosfor. Der er således en risiko for at noget af effekten af en eventuel faldende tilførsel af kvælstof vil blive ophævet af en stigende tilførsel af fosfor.

Markager et al. (2006) fandt at fosforkoncentrationen i Halkær og Nibe Bredning er potentielt begrænsende faktor for algevæksten i omkring 20 dage om året. Ifølge ovenstående vil denne kunne øges, efterhånden som tiltag i forhold til kvælstofbelastningen iværksættes.

Landbrugsdrift giver i forhold til naturarealer et forøget fosfortab til vandmiljøet, men der findes ikke på nuværende tidspunkt redskaber, som kan beregne en specifik sammenhæng mellem tilført mængde af fosfor til marken og tab af fosfor til vandmiljøet. Administrationen er derfor i høj grad afhængig af en generel risikovurdering i den konkrete sag.

Bundvegetation

I Nibe/Gjøl Bredning har ålegræsdekningen af flere omgange i de senere år, bl.a. også i 2002, været reduceret i forbindelse med varme stillestående perioder om sommeren, hvor bladmassen på Ålegræsset har løst sig, og store mængder er drevet i land. Disse områder med pæne bestande er ikke efterfølgende reetableret med ålegræsbevoksning⁴⁴. Transektundersøgelser viser, at dybdegrænsen for Ålegræsset i perioden 1989 – 2002 er faldet jævnt til ca. 1,4 m. Det vurderes at sigtdybden er af betydning for udbredelsen af Ålegræsset i de dybere områder. Alt i alt er Ålegræsset i perioden 1998 – 2002 på denne baggrund blevet reduceret med 85 %.

Modsvarende er der kommet store tætheder og en lille stigning i dækningsgraden af løstliggende eutrofieringsbetingede alger på vanddybder ud til 2 m i dette delområde⁴⁵.

Bundfauna

⁴⁰ Se side 36 i Markager et al. (2006).

⁴¹ Se side 14 i Ringkøbing Amt et al. (december 2006).

⁴² Se side 25 i Ringkøbing Amt et al. (December 2006).

⁴³ Se side 25 i Vandrammedirektivets basisanalyse del II.

⁴⁴ Se Ringkøbing Amt et al. (maj 2003): NOVA 2003 Marin overvågning 1998-2003 – Vandmiljø i Limfjorden 2002.

⁴⁵ Se Bio/consult (marts 2003): Bundvegetation i Limfjorden 2002.

I Nibe Bredning blev der for så vidt angår bundfaunaen fundet en meget stor individtæthed i 2004 (dobbelte så stor som de øvrige undersøgte områder i Limfjorden) og det største registrerede artsantal nogensinde i bundfaunaundersøgelserne. Biomassen var moderat, hvilket skyldes, at der var mange små arter af børsteorm⁴⁶. Stort artsantal og individtæthed vurderes positivt.

Arter i Habitatområde nr. 15

Havlampretten er en nyindvandret/nyopdaget art, der aktuelt ikke udgør en del af udpegningsgrundlaget, men som vil skulle vurderes i forbindelse med en kommende revision af udpegningsgrundlaget. Arten er en snylter i det marine stadie, idet den suger sig fast til fisk og ernærer sig af disse. En god bestand af byttefisk er derfor vigtig og arten kan således teoretisk blive påvirket af en nedgang i fiskebestanden. I basisanalysen er opstemningsanlæg og vandindvinding ved dambrug og vandmøller nævnt som væsentligste trusler. Laksen er ligesom Havlampretten en ny opdaget art og truslerne er jf. basisanalysen⁴⁷ tilsvarende denne.

Tilsvarende Havlampretten fouragerer både Spættet Sæl og Odder på fiskebestanden i Nibe/Gjøl Bredning og er begge en del af udpegningsgrundlaget. Odderen etablerer sig dog først og fremmest i territorier langs vandløbene/søerne. Umiddelbart vurderes næringsstofbelastningen af Nibe/Gjøl Bredning derfor til ikke at have en væsentlig betydning for Odderens trivsel i området.

Fuglebeskyttelsesområde 1

De fuglearter, der er relateret til fjorden, og som for øjeblikket udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 1, er:

Ynglefugle: Dværgterne, Havterne, Splitterne, Fjordterne, Brushane, Almindelig Ryle, Klyde og Skestork.

Rastende: Toppet Skallesluger, Lysbuget Knortegås, Kortnæbbet Gås, Grågås, Pibeand, Krikand, Blishøne, Sangsvane, Pibesvane, Knopsvane, Hvinand og Taffeland.

Flere af de arter, der udgør udpegningsgrundlaget i Nibe/Gjøl Bredning, er afhængige af, at naturtypen har god tilstand. Er tilstanden ikke god, kan det betyde ændringer i fiskebestanden m.m., der udgør fødegrundlaget for eksempelvis de i området tilstedeværende ternearter (Hav-, Fjord-, Split-, og Dværgterne). Hav-, Split- og Dværgterne har alle været i tilbagegang i området, mens status for Fjordternen er usikker. For Havternen er fald/ændring i fiskebestanden i basisanalysen nævnt som sandsynlig forklaring på tilbagegangen. Toppet Skallesluger fouragerer tilsvarende på bredningens fiskebestand og er dermed sandsynligvis influeret af fiskebestandens ændringer/tilbagegang.

Andre fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 1, er afhængige af Ålegræsset/undervandsplanter direkte som fødekilde herunder Lysbuget Knortegås, Pibeand, Blishøne, Sangsvane, Pibesvane, Knopsvane. Af disse er der en konstateret tilbagegang⁴⁸ for Blishønen. Det vurderes, at Pibesvaner og Sangsvaner kompenserer fuldt ud for manglende føde i Bredningen ved at fouragere på landbrugsafgrøder. Disse to arter er næppe påvirket væsentligt af

⁴⁶ Se Ringkøbing Amt et al. (maj 2005): NOVANA 2004 Marin overvågning 2004-2009 – Vandmiljø i Limfjorden 2004 og Hedeselskabet (2004).

⁴⁷ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007).

⁴⁸ Se Miljøcenter Aalborg (juni 2007): Natura 2000-basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

eutrofieringen af Nibe/Gjøl Bredning. Lysbuget Knortegås er begyndt at gå på landbrugsafgrøder⁴⁹, men arten vurderes til sammen med Blishøne, Knopsvane og Pibeand at være påvirket af vandplanternes tilbagegang som følge af eutrofieringen af habitatområdet.

Teoretisk set kan de fuglearter, der primært lever af muslinger, snegle og krebsdyr (Taffeland og Hvinand) på tilsvarende vis blive påvirket, hvis vandplanterne og den tilhørende fauna begrænses væsentligt i sin udbredelse eller dør i forbindelse med iltsvind. Hvinanden er imidlertid meget bred i sit fødevalg og vurderes derfor ikke til at være væsentlig påvirket af eutrofieringen af Nibe/Gjøl Bredning. Taffelanden er også relativt alsidig i sit fødevalg, men er ifølge basisanalysen i tilbagegang i Nibe/Gjøl/Halkær Bredning.

Ynglefuglene Skestork, Alm. Ryle, Brushane og Klyde samt de rastende Kortnæbbede Gæs og Grågæssene er primært tilknyttet strandengene⁵⁰ (og slikflader for Klydens tilfælde) og vurderes til ikke at være væsentligt påvirket af næringsstofbelastningen af fjorden ved Nibe/Gjøl Bredning.

Krikand og Grågåås er endvidere primært tilknyttet Ulvedybet og engene omkring⁵¹, hvorved Landbrugsarealerne i Aalborg Kommune vurderes til at være af mindre betydning i relation til eventuel påvirkning af disse arter.

Konklusion

Aalborg Bugt

I forhold til de lukkede Natura 2000 recipienter som Halkær Bredning, Hjarbæk Fjord, Lovns Bredning osv., må Aalborg bugt karakteriseres som relativt robust med stor vandudskiftning med resten af Kattegat, Skagerrak og Nordsøen, og hvor der tilføres udstrømmende vandmasser fra Østersøen gennem Bælthavet. Dette understøttes af, at iltsvindshændelser er relativt sjældne i området. Påvirkningen fra det enkelte landbrugsprojekt i oplandet til Langerak vurderes i den sammenhæng at være mindre væsentligt.

Generelt bemærkes det endvidere, at husdyrtrykket ikke er stort i oplandet til Aalborg bugt, ligesom det er lavt i oplandet til Langerak (0,78 DE/ha). Tilledningen af kvælstof fra Limfjorden generelt er dog betragtelig.

På denne baggrund vurderer kommunen, at projektets tilledning af kvælstof og fosfor til Aalborg Bugt, hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området, vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af habitatområdet.

Nibe/Gjøl Bredning

De marine naturtyper 1110 og 1160 i Nibe/Gjøl Bredning vurderes til forsat at være truet af eutrofiering, om end i mindre grad end eksempelvis de centrale dele af Limfjorden. Et markant problem er forsat den udeblivende reetablering af udbredelsen af Ålegræs.

⁴⁹ Carl Bro (December 2006): Stavn – Miljøkonsekvensvurdering af etablering af Marina ved Stavn i forhold til internationale naturbeskyttelsesinteresser.

⁵⁰ Se Miljøcenter Aalborg (juni 2007) Natura 2000 basisanalyse – Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

⁵¹ Se Miljøcenter Aalborg (juni 2007) Natura 2000 basisanalyse – Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

Især kvælstof vurderes til at være problematisk, men også fosfor er begrænsende faktor for algevæksten i en mindre del af året. Fosfor kan dog potentielt blive et større problem, efterhånden som tiltag vedr. kvælstofbelastningen gennemføres. For fosfors vedkommende er det især et spørgsmål om tilstedeværelsen af risikoarealer i det enkelte landbrugsprojekt.

I forhold til de lukkede Natura 2000 recipienter som Halkær Bredning, Hjarbæk Fjord, Lovns Bredning osv., må Nibe/Gjøl Bredning karakteriseres som relativt mindre belastet. Generelt bemærkes det, at kvælstofkoncentrationen i Bredningen tilsyneladende har større sammenhæng med tilledningen af kvælstof til fjordområderne vest for Nibe Bredning.

ConTerra har lavet en analyse af udviklingen i dyretryk i oplandet til Limfjorden i perioden 2001 til 2007. Analysen viser, at der ikke sker nogen betydelig ændring i den samlede belastning af fjorden. Der sker altså en afvikling af husdyrholdet på en del bedrifter, samtidig med at andre ekspanderer.

På baggrund af ovenstående, og det faktum at næringssalttransporten i Langerak primært er østgående, vurderer kommunen, at projektets tilledning af kvælstof og fosfor til Langerak, hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området, vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af habitatområdet Nibe/Gjøl Bredning.

Referencer:

- Bio/consult (marts 2003): Bundvegetationen i Limfjorden 2002.
<http://limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2002/Specialrap2002/Bundvegetation%20i%20Limfjorden%202002.pdf>
- Dahl K., Petersen J.K., Josefson A.B., Dahllöf I., Søgaard B. (2005) Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper. Faglig rapport fra DMU nr. 549.
http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR549.PDF
- DMU (August 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport august 2002
http://www.dmu.dk/NR/ronlyres/F7E00DEB-329A-4290-B795-2C7CB7A40AF5/0/Iltrapport2002_08.pdf
- DMU (September 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport september 2002
http://www.dmu.dk/NR/ronlyres/0974858A-8D0E-48CA-AC24-5FB301030065/0/Iltrapport2002_09.pdf
- DMU (Oktober 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport oktober 2002
http://www.dmu.dk/NR/ronlyres/0B1286F8-7C79-4CA9-9CCD-A1DF21BEF61C/0/Iltrapport2002_10.pdf
- Grell M.B. (1998): Fuglenes Danmark. Gads forlag.
- Hedeselskabet (2004): Bundfaunamonitering Limfjorden 2004. Limfjordsovervågningen.
http://limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2004/Bundfauna_Limfj_2004.pdf
- Markager S., Storm L.M. & Stedmon C.A. (2006): Limfjordens Miljøtilstand 1985 til 2003.
<http://limfjord.dk/rapporter/Handlingsplan%20Limfjorden/FR577.pdf>
- Miljøcenter Aalborg (Juni 2007a): Natura 2000-basisanalyse – Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal. http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/E68AA891-0094-44B9-8460-A30F7D8C48B0/0/N2omr_15_basisanalyse_natur.pdf
- Miljøcenter Aalborg (juni 2007b): Natura 2000-basisanalysen – Nordlige del af Natura 2000-område Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord. http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/CE57B0AC-D6F1-4A85-BDA5-4B05F24A24C6/0/N2omr_14_basisanalyse_natur.pdf
- Vandrammedirektivets Basisanalyse del II. Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for, at vandforekomsterne ikke kan opfylde målene i regionplanen senest 22. december 2015. Vanddistrikt 80.
<http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/0D87D6ED-B347-4BFB-9166-49FC9862CFDC/0/Basisanalyse2KattegatSkagerrakogMariagerFjord.pdf>
- Ringkøbing Amt, Viborg Amt og Nordjyllands Amt (maj 2003): NOVA 2003 Marin overvågning 1998-2003 – Vandmiljø i Limfjorden 2002. <http://www.limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2002/Limfjorden%202002.pdf>
- Ringkøbing Amt, Viborg Amt og Nordjyllands Amt (maj 2005): NOVANA Marin overvågning 2004-2009 – Vandmiljø i Limfjorden 2004. <http://limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2004/Hovedrapport.pdf>
- Ringkøbing Amt, Viborg Amt, Århus Amt og Nordjyllands Amt (december 2006): Limfjordspjecen – Limfjordens miljøtilstand før, nu og i fremtiden.
<http://www.limfjord.dk/rapporter/Pjece/limfjordspjece%202006.pdf>
- Søgaard B., Skov F., Ejrnæs R., Nielsen K.E., Pihl S., Clausen P., Laursen K., Bregnballe T., Madsen J., Baattrup-Pedersen A., Søndergaard M., Lauridsen T.L., Fredshavn J., Aude E. & Nygaard B. (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus. Faglig rapport fra DMU, nr. 457.
http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR457_2udg_www.pdf

INSTRUKS

VED UHELD

STANDS UHELDET

FORSØG AT STANDSE UDBREDELSEN AF UHELDET F.EKS. VED AT SLUKKE FOR PUMPER, TILSTOPPE AFLØB MM.

FREMTAG BEREDSKABSPLANEN OG FORETAG DE TILTAG DEN ANVISER, MAPPEN LIGGER I

TILKALD HJÆLP PR. TLF.

VED STØRRE UHELD RING 112 OG OPLYS:

- HVEM DER RINGER
- HVAD DER SKET
- HVOR DET SKET, ANGIV AMT, BY OG ADRESSE

KONTAKT MILJØMYNDIGHEDERNE VED TLF. (Se side 3)

KONTAKT EJEREN, Kasper Hartmann PÅ TLF. 9826 9242 ELLER Tina PÅ 6064 0909

RED MENNESKER I FARE

VARSEL ALLE ENTEN MUNDTLIGT ELLER VED HJÆLP AF TELEFON.

BEGRÆNS UHELDET

VED BRAND - LUK DØRE OG VINDUER TIL DET BRÆNDENDE OMRÅDE, MEN LÅS IKKE DØRENE. PÅBEGYND SLUKNING AF BRANDEN MED DE TILSTEDEVÆRENDE SLUKNINGSREDSKABER.

VED MILJØUHELD - FORSØG OPDÆMNING FOR AT UNDGÅ, AT DIV. STOFFER LØBER TIL DRÆNBRØND ELLER VIDRE I VANDLØB . OPDÆMNINGEN KAN EVT. FORETAGES MED JORD, HALMBALLER OL. AFHÆNGIG AF MÆNGDEN.

VED BRANDVÆSENET / MILJØMYNDIGHEDERNES ANKOMST

UNDERRET BRANDVÆSENET/MILJØMYNDIGHEDERNE OM UHELDETS BELIGGENHED, UHELDETS OMFANG OG EVENTUELLE PERSONER, DER IKKE ER KOMMET I SIKKERHED.

UDLEVER BEREDSKABSMAPPEN TIL BRANDVÆSENET/MILJØMYNDIGHEDERNE.

Beredskabsplan for Hedevej 71

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE	
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS	
OVERLØB AF GYLLE - INSTRUKS	
KEMIKALIE- OG OLIESPILD - INSTRUKS	
TRANSPORT AF BEKÆMPELSMIDLER	

Udarbejdet af: Ejer i samarbejde med miljøkonsulent Birgitte Hansen, LandboNord

Revideret:	Dato	Ansvarlig (underskrift)
------------	------	-------------------------

2010		
2011		
2012		
2013		
2014		
2015		

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.m. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i kontor i stuehus
Kopi af beredskabsplanen findes i kontor i stald

Kort materiale:

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen m.m. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn

Husk generelt:

Ved store uheld ring altid 112, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne (Hjørring Kommune). Er man i tvivl, ring 112, der har kontakt til kommunens beredskabstjeneste og miljøvagt.

Efter brand m.m. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald m.m.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon er Tinas mobil og har nr. 6064 0909

Miljømyndighed kontaktes på telefon 7257 7777 dag

Falck kontaktes på telefon 7010 2030 dag eller nat

Brandvæsen kontaktes på telefon 112 dag og nat

Lægevagt kontaktes på telefon 7015 0300 dag eller nat

Dyrlæge Anette Bæk kontaktes på telefon 2171 5280 dag eller nat

Tandlægevagten kontaktes på telefon 7020 0267 dag eller nat

Landbocenteret kontaktes på telefon 9624 2424

Foderstofforretning kontaktes på tlf 3368 7500

Elektriker kontaktes på tlf 9898 1052 dag eller nat 9817 3478

VVS kontaktes på tlf 9826 8935 dag eller nat

Ventilationsfirma kontaktes på tlf 7217 5555 dag eller nat

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Slå alarm

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne - hvor mange -
- Er dyrene kommet ud - art og antal der evt. er fanget

- Kontakt ejeren, Kasper Hartmann på tlf. 6093 7206 eller 6064 0909 eller kontakt Thomas 6022 4275 eller Vasyi 4055 8592

Handlinger

- Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier
- Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.
- Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

- Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

Hjælpe midler

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- pulverlukker
- vand

Slå alarm

Kontakt beredskabet – Ring 112

Oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

- Kontakt ejeren, Kasper Hartmann på tlf. 6093 7206 eller 6064 0909 eller kontakt Thomas 6022 4275 eller Vasyi 4055 8592

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

På telefon 7257 7777 dag

Handlinger:

- Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber fra åben grøft ud i drængrøft med forbindelse til Lindholm Å (se kortbilag)
- Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle.
- Er gyllen løbet til åben grøft skal der laves en opdæmning for at forhindre at gyllen løber videre ud i drængrøft med forbindelse til Lindholm Å (se kortbilag).

- Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med Kortmaterialet

Der er ingen risiko for forurening af dambrug.

Hjælpemidler:

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Halm

KEMIKALIE- OG OLIESPILD – INSTRUKS

Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112

Oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

- Kontakt ejeren, Kasper Hartmann på tlf. 6093 7206 eller 6064 0909 eller kontakt Thomas 6022 4275 eller Vasyi 4055 8592

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

På telefon 7257 7777 dag

Handlinger:

- Forsøg opdæmning for at undgå, at eksempelvis olie løber fra åben grøft ud i drænggrøft med forbindelse til Lindholm Å (se kortbilag)
- Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af olie.
- Er olie løbet til åben grøft skal der laves en opdæmning for at forhindre at olie løber videre ud i drænggrøft med forbindelse til Lindholm Å (se kortbilag).

- Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med Kortmaterialet

Der er ingen risiko for forurening af dambrug.

Hjælpe midler:

I foderladen findes der savsmuld der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

TRANSPORT AF HUSDYRGØDNING

Ved uheld under transport af husdyrgødning:

Slå alarm

Kontakt beredskabet – Ring 112

Oplys:

- Navn, placering (hvor uheldet er sket) og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

- Kontakt ejeren, Kasper Hartmann på tlf. 6093 7206 eller 6064 0909 eller kontakt Thomas 6022 4275 eller Vasył 4055 8592

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

På telefon 7257 7777 dag

Handlinger:

- Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til vandløb, dræn eller grøfter
- Medbring evt. materiel, der kan være en hjælp til opdæmning
- Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastikasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtigt indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås.

Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

